

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

17 oktober 2025

WETSONTWERP

houdende wijziging
van de wet van 26 mei 2002
betreffende het recht op maatschappelijke
integratie voor wat betreft
de compensatie van OCMW's
naar aanleiding van de beperking
van de werkloosheidsuitkering in de tijd

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

17 octobre 2025

PROJET DE LOI

modifiant
la loi du 26 mai 2002
concernant le droit à l'intégration
sociale en ce qui concerne
la compensation des CPAS
suite à la limitation dans le temps
des allocations de chômage

Inhoud	Blz.
Samenvatting	3
Memorie van toelichting	4
Voorontwerp van wet.....	10
Impactanalyse	13
Advies van de Raad van State.....	23
Wetsontwerp	31
Coördinatie van de artikelen	35

Sommaire	Pages
Résumé	3
Exposé des motifs.....	4
Avant-projet de loi	10
Analyse d'impact	18
Avis du Conseil d'État	23
Projet de loi	31
Coordination des articles	41

DE URGENTIEVERKLARING WORDT DOOR DE REGERING GEVRAAGD
OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 51 VAN HET REGLEMENT.

LE GOUVERNEMENT DEMANDE L'URGENCE CONFORMÉMENT À
L'ARTICLE 51 DU RÈGLEMENT.

02235

<i>De regering heeft dit wetsontwerp op 17 oktober 2025 ingediend.</i>	<i>Le gouvernement a déposé ce projet de loi le 17 octobre 2025.</i>
<i>De “goedkeuring tot drukken” werd op 17 oktober 2025 door de Kamer ontvangen.</i>	<i>Le “bon à tirer” a été reçu à la Chambre le 17 octobre 2025.</i>

N-VA : Nieuw-Vlaamse Alliantie
 VB : Vlaams Belang
 MR : Mouvement Réformateur
 PS : Parti Socialiste
 PVDA-PTB : Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
 Les Engagés : Les Engagés
 Vooruit : Vooruit
 cd&v : Christen-Democratisch en Vlaams
 Ecolo-Groen : Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
 Open Vld : Open Vlaamse liberalen en democraten
 DéFI : Démocrate Fédéraliste Indépendant
 ONAFH/INDÉP : Onafhankelijk-Indépendant

Afkorting bij de nummering van de publicaties: DOC 56 0000/000 Parlementair document van de 56 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer QRVA Schriftelijke Vragen en Antwoorden CRIV Voorlopige versie van het Integraal Verslag CRABV Beknopt Verslag CRIV Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toezpraken (met de bijlagen) PLEN Plenum COM Commissievergadering MOT Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)		Abréviations dans la numérotation des publications: DOC 56 0000/000 Document de la 56 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi QRVA Questions et Réponses écrites CRIV Version provisoire du Compte Rendu Intégral CRABV Compte Rendu Analytique CRIV Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) PLEN Séance plénière COM Réunion de commission MOT Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	
--	--	---	--

SAMENVATTING

Dit wetsontwerp wijzigt de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie om de OCMW's te compenseren voor de bijkomende lasten die voortvloeien uit de beperking in de tijd van de werkloosheidsuitkeringen (ingevoerd bij de programmawet van 18 juli 2025).

De wet voorziet in:

- 1° een verhoogde terugbetaling van het leefloon;*
- 2° een hervormde subsidiëring van het GPMI (vanaf 1 januari 2028);*
- 3° een extra stimulans voor duurzame tewerkstelling;*
- 4° een verdubbeling personeelskosten.*

Op die manier wil de federale regering de OCMW's maximaal ondersteunen bij hun cruciale opdracht: het bieden van maatschappelijke integratie en begeleiding naar werk.

RÉSUMÉ

Ce projet de loi modifie la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale afin de compenser les CPAS pour les charges supplémentaires résultant de la limitation dans le temps des allocations de chômage (introduite par la loi-programme du 18 juillet 2025).

La loi prévoit :

- 1° un remboursement majoré du revenu d'intégration;*
- 2° une réforme du subventionnement du PIIS (à partir du 1er janvier 2028);*
- 3° une stimulation supplémentaire pour l'emploi durable;*
- 4° un doublement des coûts de personnel pris en compte.*

De cette manière, le gouvernement fédéral entend soutenir au maximum les CPAS dans leur mission essentielle: offrir une intégration sociale et un accompagnement vers l'emploi.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

ALGEMENE TOELICHTING

Deze wet heeft tot doel de OCMW's te ondersteunen in het kader van de hervorming betreffende de beperking van de duur van werkloosheidsuitkeringen, in overeenstemming met de wet van de programmawet van 18 juli 2025.

De beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd is een noodzakelijke en verantwoordelijke hervorming. België was één van de laatste landen waar werkloosheidsuitkeringen onbeperkt in de tijd werden uitbetaald. Dat is op termijn onhoudbaar. Het is dus een belangrijke stap vooruit dat deze regering daar nu verandering in brengt.

Het doel is zoveel als mogelijk mensen naar werk te begeleiden, want werk is de beste garantie tegen armoede.

Als gevolg van deze hervorming zullen een aantal mensen die vroeger een werkloosheidsuitkering ontvingen, nu mogelijk steun aanvragen bij het OCMW.

Het is onze bedoeling dat de OCMW's voldoende middelen krijgen om mensen beter te begeleiden naar een positief werktraject. Dat is zowel in het belang van de gerechtigden als van de hele samenleving. Het doel is om mensen zelfredzaam te maken en hen volwaardig te laten deelnemen aan de samenleving. Mensen jarenlang afhankelijk houden van een uitkering zonder uitzicht op verbetering is niet sociaal.

Het OCMW zal de aanvragen analyseren en een leefloon toekennen (volledig of gedeeltelijk, afhankelijk van het vastgestelde inkomen).

De OCMW's staan voor verschillende uitdagingen:

- 1) het hoofd bieden aan de extra aanvragen;
- 2) deze aanvragen kunnen analyseren door middel van een sociaal onderzoek;
- 3) ad-hocbeslissingen nemen;

EXPOSÉ DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

EXPOSÉ GÉNÉRAL

L'objectif de cette loi est de soutenir les CPAS dans le cadre de la réforme concernant la limitation de la durée des allocations de chômage, conformément à la loi du de la loi-programme du 18 juillet 2025.

La limitation dans le temps des allocations de chômage est une réforme nécessaire et responsable. La Belgique était l'un des derniers pays où les allocations de chômage étaient versées sans limite de durée. À terme, cela n'est pas tenable. C'est donc une avancée importante portée par le gouvernement.

L'objectif est de guider un maximum de personnes vers l'emploi, car le travail est la meilleure garantie contre la pauvreté.

En effet, suite à cette réforme, un certain nombre de personnes qui bénéficiaient des allocations de chômage pourraient désormais demander une aide au CPAS.

Notre intention est que les CPAS disposent de moyens suffisants pour mieux accompagner les personnes vers un parcours professionnel positif. C'est dans l'intérêt tant des bénéficiaires que de la société dans son ensemble. L'objectif est de rendre les personnes autonomes et de leur permettre de participer pleinement à la vie en société. Maintenir des personnes dépendantes d'une allocation pendant des années, sans perspective d'amélioration, n'est pas social.

Celui-ci devra analyser les demandes et octroyer un revenu d'intégration (total ou partiel en fonction des revenus identifiés).

Plusieurs défis seront imposés aux CPAS:

- 1) pouvoir faire face à l'afflux des demandes;
- 2) pouvoir analyser ces demandes par une enquête sociale;
- 3) prendre les décisions *ad hoc*;

4) bij een positieve beslissing een behoefteanalyse uitvoeren met betrekking tot de verschillende doelstellingen van het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie (GPMI);

5) het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie (GPMI) opzetten;

6) zorgen voor de opvolging en begeleiding van de betrokkene, zodat hij of zij snel werk vindt en het OCMW kan verlaten.

Het is daarom noodzakelijk om de OCMW's te ondersteunen zodat ze deze stroom van nieuwe gerechtigden aankunnen.

Daarom wordt voorzien om de OCMW's in drie fasen te helpen:

1^e fase: aankomst van deze nieuwe groep gerechtigden bij het OCMW;

2^e fase: opvolging en begeleiding van deze gerechtigden;

3^e fase: de OCMW's belonen die dankzij deze begeleiding de persoon in staat hebben gesteld zich te re-integreren.

Voor de eerste fase is het essentieel om de OCMW's te ondersteunen bij de toename van het aantal aanvragen. De indiening van een steunaanvraag bij het OCMW gaat volgens een procedure die in acht moet worden genomen: indiening van de aanvraag, ontvangstbevestiging, inschrijving in het register van de aanvragen, sociaal onderzoek, beslissing, kennisgeving en uitbetaling. Tussen het indienen van de aanvraag en de beslissing heeft het OCMW één maand en nog eens 15 dagen om de betaling uit te voeren. Gelet op de korte termijnen is het belangrijk geen achterstand te creëren bij het beheer van aanvragen en dat de OCMW's niet overbelast raken, teneinde het risico op overbelastingen van de rechtbanken door beroepsprocedures te beheersen.

Er worden twee maatregelen voorgesteld:

- 1) een verhoging van het terugbetalingspercentage;
- 2) een verhoging van de toelage voor personeelskosten.

De financiering van het leefloon is gemengd: de federale overheid dekt 55 % tot 70 % van het toegekende leefloon, afhankelijk van de grootte van het OCMW. De rest wordt betaald door de lokale overheid.

4) dans le cas de décision positive, faire une analyse des besoins pour pouvoir analyser les différents objectifs du projet individualisé d'intégration sociale (PIIS);

5) mettre en place ce projet individualisé d'intégration sociale (PIIS);

6) faire le suivi et l'accompagnement de la personne pour qu'elle puisse retrouver rapidement de l'emploi et sortir du CPAS.

Il est donc nécessaire de soutenir les CPAS pour qu'ils puissent faire face à ce flux de nouveaux bénéficiaires.

Pour cette raison il est prévu d'aider les CPAS en trois phases:

1re phase: l'arrivée de ce nouveau groupe de bénéficiaire au sein du CPAS;

2e phase: le suivi et l'accompagnement de ces bénéficiaires;

3e phase: récompenser les CPAS qui suite à cet accompagnement, on permet à la personne de se réinsérer.

Pour la première phase, il faut absolument soutenir les CPAS face à l'augmentation des demandes. L'introduction d'une demande d'aide au sein d'un CPAS suit une procédure qui doit être respectée: introduction de la demande, accusé de réception, inscription au registre des demandes, enquête sociale, décision, notification, paiement. Entre le moment de l'introduction de la demande et la décision, le CPAS a un mois et 15 jours supplémentaires pour faire le paiement. Étant donné ces délais courts, il est important de ne pas créer des arriérés de gestion de demande et de surcharge au sein des CPAS, afin de limiter le risque d'encombrer les juridictions en cas de recours.

Deux mesures sont proposées:

- 1) une augmentation du taux de remboursement;
- 2) une augmentation de la subvention relative aux frais de personnel.

Le financement du revenu d'intégration est mixte: l'État fédéral prend en charge 55 % à 70 % du revenu d'intégration octroyé en fonction de la grandeur du CPAS. Il appartient à l'autorité locale de supporter la partie restante.

De voorgestelde maatregel beoogt een aanzienlijke verhoging van de terugbetaling door de Federale Staat. Deze verhoging is beperkt tot de doelgroep die door de hervorming van werkloosheidsuitkeringen wordt uitgesloten.

De tweede maatregel is bedoeld om de OCMW's te ondersteunen bij de administratieve werklast die deze stroom met zich meebrengt. De OCMW's zullen ongetwijfeld personeel moeten aanwerven of sommige teams moeten versterken. Daarom wordt voorgesteld om een extra toelage voor personeelskosten te voorzien. Deze extra toelage wordt verstrekt gedurende 2 jaar en voor de doelgroep die door de hervorming wordt getroffen.

De tweede fase is gericht op de begeleiding van de betrokken personen naar tewerkstelling.

In het kader van het recht op maatschappelijke integratie is het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie (GPMI) het instrument om geïndividualiseerde begeleiding te verstrekken aan de gerechtigden. De OCMW's moeten daarom worden ondersteund bij deze begeleiding.

We passen een bonus-malus toe op het aantal afgesloten GPMI's per OCMW en doen dit voor alle begunstigten van het leefloon.

Het doel van deze tweede fase is om OCMW's te ondersteunen die actief investeren in de begeleiding van gerechtigden richting tewerkstelling.

De derde fase heeft tot doel de OCMW's meer verantwoordelijk te maken door hen te belonen wanneer de begeleiding via het GPMI de persoon in staat heeft gesteld zich opnieuw in de samenleving te integreren in het kader van een duurzame tewerkstelling.

De voorgestelde maatregel is gericht op alle leefloonders en niet alleen op degenen die voortkomen uit de werkloosheidshervorming. De maatregel is niet beperkt in de tijd.

De maatregel heeft betrekking op de duurzaamheid. Het doel is om OCMW's te belonen die samen met de gerechtigde een kwalitatief GPMI hebben opgezet waardoor deze het OCMW heeft kunnen verlaten.

La mesure proposée vise à augmenter le taux de remboursement significative à charge de l'État fédéral. Cette augmentation est limitée au public exclu des allocations de chômage suite à la réforme.

La deuxième mesure vise à soutenir les CPAS dans la charge administrative que ce flux va engendrer. Les CPAS devront sans doute engager du personnel ou renforcer certaines équipes. Il est dès lors proposé de donner une subvention complémentaire pour les frais de personnel. Cette subvention complémentaire est prévue pour 2 ans et pour le public cible affecté par la réforme.

La deuxième phase vise à accompagner les personnes vers l'emploi.

Dans le cadre du droit à l'intégration sociale, le projet individualisé d'intégration sociale (PIIS) est l'instrument d'accompagnement individualisé des bénéficiaires. Il faut donc soutenir les CPAS dans cet accompagnement.

Nous appliquons un bonus-malus au nombre de PIIS complétés par CPAS et ce pour tous les bénéficiaires du revenu d'intégration.

L'objectif de cette deuxième phase est de soutenir les CPAS qui investissent activement dans l'accompagnement des bénéficiaires vers l'activation.

La troisième phase vise à responsabiliser davantage les CPAS en les récompensant lorsque l'accompagnement par le PIIS a permis à la personne de se réinsérer dans la société dans le cadre d'un emploi durable.

Le mesure qui est proposé visent l'ensemble des bénéficiaires du revenu d'intégration et non uniquement pas que ceux issus de la réforme chômage. Le mesure n'est pas limitées dans le temps.

La mesure s'inscrit dans la longévité. L'objectif est de récompenser les CPAS qui ont mis en place avec le bénéficiaire un PIIS de qualité qui lui a permis de quitter le CPAS.

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN**HOOFDSTUK 1****Inleidende bepaling****Artikel 1**

Dit artikel preciseert dat het wetsontwerp voortvloeit uit artikel 74 van de Grondwet.

HOOFDSTUK 2**Wijziging van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie****Art. 2**

Het bedrag van de terugbetaling van het leefloon door de Federale Staat wordt verhoogd tot en met

- 100 % voor het jaar 2026;
- 90 % voor het jaar 2027;
- 80 % voor het jaar 2028;
- 75 % vanaf het jaar 2029.

Dit op voorwaarde dat het gaat om gerechtigden die het leefloon hebben aangevraagd tussen 1 januari 2026 en 30 juni 2026 en de gerechtigde geen recht meer heeft op werkloosheidsuitkeringen vanaf dezelfde periode.

Art. 3

Een aanvullende toelage wordt toegekend aan het OCMW wanneer het leefloon werd toegekend aan een gerechtigde wiens aanvraag werd ingediend vanaf 1 juli 2026 en die geen recht meer heeft op een werkloosheidsuitkering overeenkomstig de programmawet van 18 juli 2025.

Deze toelage bedraagt 15 % van het bedrag van het leefloon.

Art. 4

Het gaat om een tijdelijke verhoging van de dossierkosten. De dossierkosten worden gebruikt om de

COMMENTAIRE DES ARTICLES**CHAPITRE 1****Disposition introductive****Article 1er**

Cet article précise que le projet de loi relève de l'article 74 de la Constitution.

CHAPITRE 2**Modification de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale****Art. 2**

Le montant du remboursement du revenu d'intégration à charge de l'État fédéral est augmenté jusqu'à

- 100 % pour l'année 2026;
- 90 % pour l'année 2027;
- 80 % pour l'année 2028;
- 75 % à partir de l'année 2029.

À condition qu'il s'agisse de bénéficiaires qui ont fait une demande de revenu d'intégration entre le 1er janvier 2026 et le 30 juin 2026 et que ce bénéficiaire n'est plus admis aux allocations de chômage à partir de cette même période.

Art. 3

Une subvention complémentaire est octroyée au CPAS lorsque le revenu d'intégration a été octroyé à un bénéficiaire dont la demande a été introduite à partir du 1er juillet 2026 et qui, n'a plus droit au bénéfice des allocations de chômage conformément à la loi-programme du 18 juillet 2025.

Cette subvention s'élève à 15 % du montant du revenu d'intégration.

Art. 4

Il s'agit d'augmenter temporairement les frais de dossiers. Les frais de dossiers permettent de soutenir

administratieve werklast van de OCMW's te ondersteunen, in het bijzonder door het mogelijk te maken tijdelijk personeel aan te werven.

Deze verhoging is evenwel beperkt tot 2 jaar.

Art. 5

De nieuwe paragraaf 6 heeft tot doel de begeleiding door de OCMW's uit te breiden.

Het bedrag van de bijzondere toelage GPMI zal afhangen van het aantal GPMI's dat door het OCMW wordt afgesloten. Er is een bonus-malussysteem voorzien op basis van het aantal afgesloten GPMI's. Het doel is om OCMW's te bevoordelen naargelang het aantal afgesloten GPMI's. De GPMI is namelijk een instrument dat individuele begeleiding en opvolging mogelijk maakt.

In eerste instantie biedt de bijzondere toelage GPMI de OCMW's de middelen om deze begeleiding op te zetten. Momenteel wordt namelijk al een subsidie van 10 % van het toegekende leefloon toegekend.

In een tweede fase zullen de OCMW's die geen begeleidingen hebben uitgevoerd via een GPMI, een vermindering van deze toelage krijgen.

Daar staat tegenover dat er ook een bonus zal zijn voor de OCMW's die deze begeleidingen opzetten via GPMI's voor de meerderheid van de begunstigden van het recht op maatschappelijke integratie hebben ingevoerd, aangezien deze subsidie met 5 % zal worden verhoogd.

Het doel van het nieuwe paragraaf 7 is om de OCMW's te belonen die kwalitatieve GPMI's opzetten en zo iemand in staat stellen om weer aan het werk te gaan.

Deze bonus wordt toegekend als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1° de gerechtigde heeft geen recht meer op maatschappelijke integratie gedurende 1 ononderbroken jaar;

2° de gerechtigde geniet dit recht niet meer omdat hij inkomsten heeft uit een beroepsactiviteit;

3° dat op het moment dat deze gerechtigde het OCMW verliet, hij een GPMI had.

la charge administrative imposée aux CPAS, notamment en permettant d'engager du personnel temporaire.

Toutefois cette augmentation est limitée à 2 ans.

Art. 5

Le nouveau paragraphe 6 vise à augmenter les accompagnements mis en place dans les CPAS.

Le montant de la subvention particulière PIIS sera en fonction du nombre de PIIS conclus par le CPAS. Un système de bonus-malus est prévu en fonction du nombre de PIIS. L'objectif est de favoriser les CPAS en fonction du nombre des PIIS conclus. En effet le PIIS est un outil permettant un accompagnement et un suivi individualisé.

Dans un premier temps, la subvention particulière PIIS donne les moyens aux CPAS de mettre en place cet accompagnement. En effet, déjà actuellement, une subvention de 10 % du montant du RIS accordé est octroyée.

Dans un second temps, les CPAS qui n'auront pas mis en place des accompagnements via un PIIS, auront une diminution de cette subvention.

Par contre, il y aura aussi un bonus pour les CPAS qui auront mis en place des accompagnements via des PIIS pour la majorité des bénéficiaires du droit à l'intégration sociale, puisque cette subvention sera augmentée de 5 %.

L'objectif du nouveau paragraphe 7 est de récompenser les CPAS qui font des PIIS qualitatif et qui permettent ainsi à une personne de retrouver un emploi.

Ce bonus sera octroyé si les conditions suivantes sont remplies:

1° qu'il s'agisse de bénéficiaires qui ne bénéficient plus du droit à l'intégration pendant 1 an consécutivement;

2° que ce bénéficiaire ne bénéficie plus de ce droit car il a des ressources suite à une activité professionnelle;

3° qu'au moment où ce bénéficiaire a quitté le CPAS, il avait un PIIS.

HOOFDSTUK 3

Inwerkingtreding

Art. 6

Dit artikel bepaalt de inwerkingtreding.

De minister van Maatschappelijke Integratie,

Anneleen Van Bossuyt

CHAPITRE 3

Entrée en vigueur

Art. 6

Cet article détermine l'entrée en vigueur.

La ministre de l'Intégration sociale,

Anneleen Van Bossuyt

VOORONTWERP VAN WET

onderworpen aan het advies van de Raad van State

Voorontwerp van wet houdende wijziging
van de wet van 26 mei 2002 betreffende
het recht op maatschappelijke integratie
voor wat betreft de compensatie van OCMW's
naar aanleiding van de beperking
van de werkloosheidsuitkering in de tijd

HOOFDSTUK 1. – Inleidende bepaling

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

HOOFDSTUK 2. – Wijziging van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie

Art. 2. In titel II, hoofdstuk VI, van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie, wordt in afdeling 4/1, ingevoegd bij de wet van 26 december 2015, een artikel 43/5 ingevoegd, luidende:

“§ 43/5. Wanneer het leefloon wordt toegekend aan een begunstigde wiens aanvraag werd ingediend tussen 1 januari 2026 en 30 juni 2026 en die sindsdien geen recht meer heeft op een werkloosheidsuitkering overeenkomstig wet xxxx, zal de Staat een toelage toekennen aan het centrum.

Deze toelage bedraagt:

- 100 % van het bedrag van het leefloon voor het jaar 2026
- 90 % van het bedrag van het leefloon voor het jaar 2027
- 80 % van het bedrag van het leefloon voor het jaar 2028
- 75 % van het bedrag van het leefloon vanaf het jaar 2029

Art. 3. In titel II, hoofdstuk VI, van dezelfde wet, wordt in afdeling 4/1, ingevoegd bij de wet van 26 december 2015, een artikel 43/6 ingevoegd, luidende:

Art. 43/6. Een aanvullende toelage wordt toegekend aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wanneer het leefloon wordt toegekend aan een begunstigde wiens aanvraag werd ingediend vanaf 1 juli 2026 en die sindsdien geen recht meer heeft op een werkloosheidsuitkering overeenkomstig de wet xxxx.

Deze toelage bedraagt 15 % van het bedrag van het leefloon.”

Art. 4. In dezelfde titel, in hetzelfde hoofdstuk van dezelfde wet, wordt in afdeling 4/1, de paragrafen 1 tot en met 3 van artikel 43/2 vervangen door:

AVANT-PROJET DE LOI

soumis à l'avis du Conseil d'État

Avant-projet de loi modifiant la loi
du 26 mai 2002 concernant
le droit à l'intégration sociale
en ce qui concerne la compensation des CPAS
suite à la limitation dans le temps
des allocations de chômage

CHAPITRE 1. – Disposition introductive

Article 1er. La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

CHAPITRE 2. – Modification de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale

Art. 2. Dans le titre II, chapitre VI de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale, il est inséré dans la section 4/1, insérée par la loi du 26 décembre 2015, un article 43/5 rédigé comme suit:

“43/5. Lorsque le revenu d'intégration est octroyé à un bénéficiaire dont la demande a été introduite entre le 1er janvier 2026 et le 30 juin 2026 et qui, depuis lors, n'a plus droit au bénéfice des allocations de chômage conformément à la loi xxxx, l'État accorde une subvention au centre.

Cette subvention s'élève à:

- 100 % du montant du revenu d'intégration pour l'année 2026
- 90 % du montant du revenu d'intégration pour l'année 2027
- 80 % du montant du revenu d'intégration pour l'année 2028
- 75 % du montant du revenu d'intégration à partir de l'année 2029

Art. 3. Dans le titre II, chapitre VI de la même loi, il est inséré dans la section 4/1, insérée par la loi du 26 décembre 2015, un article 43/6 rédigé comme suit:

“Art. 43/6. Une subvention complémentaire est octroyée au centre public d'action sociale lorsque le revenu d'intégration a été octroyé à un bénéficiaire dont la demande a été introduite à partir du 1er juillet 2026 et qui, depuis lors, n'a plus droit au bénéfice des allocations de chômage conformément à la loi xxxx.

Cette subvention s'élève à 15 % du montant du revenu d'intégration.”

Art. 4. Dans le même titre, dans le même chapitre de la même loi, il est inséré dans la section 4/1, les paragraphes 1 à 3 de l'article 43/2 sont remplacés par ce qui suit:

“Art. 43/2 § 1. Een bijzondere toelage is verschuldigd aan het centrum voor de kosten van begeleiding en activering wanneer er voor de rechthebbende een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie bestaat. De bijzondere toelage wordt slechts eenmaal gedurende het leven van de rechthebbende toegekend en dit gedurende een kalenderjaar te rekenen vanaf de eerste dag van de maand waarin het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie werd ondertekend. Deze toelage kan gevolgd worden door of voorafgaan aan de in § 2 bedoelde bijzondere toelage.

De bijzondere toelage is afhankelijk van het aantal geïndividualiseerde projecten voor maatschappelijke integratie, berekend per kalenderjaar, dat bestaat:

— Het centrum ontvangt een aanvullende toelage van 15 % van het bedrag van het leefloon wanneer het OCMW met ten minste 80 % van de begunstigten geïndividualiseerde projecten voor maatschappelijke integratie heeft afgesloten;

— Het centrum ontvangt een aanvullende toelage van 12,5 % van het bedrag van het leefloon wanneer het OCMW tussen de 60 % en 80 % van de begunstigten geïndividualiseerde projecten voor maatschappelijke integratie heeft afgesloten;

— Het centrum ontvangt een aanvullende subsidie van 10 % van het bedrag van het leefloon wanneer het OCMW tussen de 40 % en 60 % van de begunstigten geïndividualiseerde projecten voor maatschappelijke integratie heeft afgesloten;

— Het centrum ontvangt een aanvullende toelage van 7,5 % van het bedrag van het leefloon wanneer het OCMW tussen de 20 % en 40 % van de begunstigten geïndividualiseerde projecten voor maatschappelijke integratie heeft afgesloten;

— Het centrum ontvangt een aanvullende toelage van 5 % van het bedrag van het leefloon wanneer het OCMW minder dan 20 % van de begunstigten geïndividualiseerde projecten voor maatschappelijke integratie heeft afgesloten.

§ 2. In afwijking van § 1, is de bijzondere toelage zoals bedoeld in § 1 van het toegekende bedrag van het leefloon aan het centrum voor de kosten van begeleiding en activering verschuldigd wanneer er voor de rechthebbende een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie gesloten met toepassing van artikel 11, § 2, eerste lid, (a), bestaat en dit gedurende de hele periode dat er een dergelijk geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie bestaat. De bijzondere toelage is verschuldigd vanaf de eerste dag van de maand waarin het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie werd ondertekend.

§ 3. In afwijking van § 1, blijft de bijzondere toelage zoals bedoeld in § 1 van het toegekende bedrag van het leefloon verschuldigd aan het centrum voor de kosten van begeleiding en activering gedurende een tweede kalenderjaar voor de dossiers met betrekking tot personen die bijzonder ver verwijderd zijn van een maatschappelijke of socioprofessionele integratie en dit voor zover er een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie bestaat.

“Art. 43/2 § 1er. Une subvention particulière est due au centre pour les frais d'accompagnement et d'activation lorsqu'il existe un projet individualisé d'intégration sociale pour le bénéficiaire. La subvention particulière n'est octroyée qu'une seule fois pendant la vie du bénéficiaire, et ce pendant une année civile à compter du premier jour du mois au cours duquel le projet individualisé d'intégration sociale a été signé. Cette subvention peut être suivie ou précédée de la subvention particulière visée au § 2.

La subvention particulière dépend du nombre de projets individualisés d'intégration sociale existants, calculé par année civile:

— Le centre reçoit un subside supplémentaire de 15 % du montant du revenu d'intégration lorsque le CPAS a conclu des projets d'intégration sociale individualisés avec au moins 80 % des bénéficiaires;

— Le centre reçoit un subside supplémentaire de 12,5 % du montant du revenu d'intégration lorsque le CPAS a conclu des projets d'intégration sociale individualisés avec entre 60 % et 80 % des bénéficiaires;

— Le centre reçoit un subside supplémentaire de 10 % du montant du revenu d'intégration lorsque le CPAS a conclu des projets individualisés d'intégration sociale entre 40 % et 60 % des bénéficiaires;

— Le centre reçoit un subside supplémentaire de 7,5 % du montant du revenu d'intégration lorsque le CPAS a conclu des projets individualisés d'intégration sociale entre 20 % et 40 % des bénéficiaires;

— Le centre reçoit un subside supplémentaire de 5 % du montant du revenu d'intégration lorsque le CPAS a conclu des projets d'intégration sociale individualisés pour moins de 20 % des bénéficiaires.

§ 2. Par dérogation au § 1er, la subvention particulière mentionnée au § 1 est due au centre pour les frais d'accompagnement et d'activation lorsqu'il existe un projet individualisé d'intégration sociale pour le bénéficiaire en application de l'article 11, § 2, alinéa 1er, (a), et ce pendant toute la période pour laquelle il existe un tel projet individualisé d'intégration sociale. La subvention particulière est due à compter du premier jour du mois au cours duquel le projet individualisé d'intégration sociale a été signé.

§ 3. Par dérogation au § 1er, la subvention particulière mentionnée au § 1 du montant octroyé du revenu d'intégration reste due au centre pour les frais d'accompagnement et d'activation pendant une deuxième année civile pour les dossiers concernant des personnes particulièrement éloignées d'une intégration sociale ou socioprofessionnelle, et ce pour autant qu'il existe un projet individualisé d'intégration sociale.

De Koning bepaalt bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad de minimumvoorwaarden en de nadere regels waaraan een dossier met betrekking tot personen die bijzonder ver verwijderd zijn van een maatschappelijke of socioprofessionele integratie voldoet. Deze toelage kan gevolgd worden door of voorafgaan aan de in paragraaf 2 bedoelde bijzondere toelage.

Art. 5: In dezelfde titel, in hetzelfde hoofdstuk van dezelfde wet, wordt in afdeling 4/1 een artikel 43/8 ingevoegd dat als volgt luidt:

“Art. 43/8. Een aanvullende toelage van 10 % van het bedrag van het leefloon wordt toegekend aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wanneer het leefloon is toegekend aan de leefloongerechtigde die niet langer gerechtigd is omdat hij niet langer voldoet aan de voorwaarde van artikel 3, 5°, van de wet wegens uitoefening van een beroepsactiviteit die aanleiding kan geven tot een inkomen in de zin van artikel 23, § 1, 1°, 2° of 4° van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen en op voorwaarde dat hij of zij gedurende een ononderbroken periode van één jaar geen aanspraak meer maakt op dit recht.

Deze periode moet vallen binnen de vier jaar die ingaan in de eerste maand waarin de begunstigde het leefloon heeft ontvangen.

De aanvullende toelage geldt alleen voor bedragen die in de laatste vier jaar zijn toegekend.”

Koninklijk besluit tot uitvoering van artikel 43/1 de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie.

Art. 6. In het koninklijk besluit van 18 september 2015 tot uitvoering van artikel 43/1 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie wordt een artikel 2 ingevoegd dat luidt als volgt:

“Art 2. Voor de jaren 2026 tot en met 2028 wordt aan het OCMW een bijzondere toelage van 1036 EUR toegekend per dossier vermeld in de volgende alinea en dat voor terugbetaling door de Staat in aanmerking komt.

Het in aanmerking genomen dossier is het dossier van de begunstigde die tussen 1 januari 2026 en 30 juni 2026 werd uitgesloten van het recht op werkloosheidsuitkeringen overeenkomstig de wet xxxx.

De in aanmerking te nemen referentieperiode loopt van 1 maart 2026 tot en met 31 maart 2028.”

HOOFDSTUK 3. – Inwerkingtreding

Art. 7. Artikel 4 van deze wet treedt in werking op 1 januari 2028.

Art. 8. Deze wet treedt in werking op de door de Koning bepaalde datum.

Le Roi fixe par arrêté délibéré en Conseil des ministres les conditions minimales et les modalités auxquelles doit satisfaire un dossier concernant des personnes particulièrement éloignées d'une intégration sociale ou socioprofessionnelle. Cette subvention peut être suivie ou précédée de la subvention particulière visée au paragraphe 2.

Art. 5: Dans le même titre, dans le même chapitre de la même loi, il est inséré dans la section 4/1, un article 43/8 rédigé comme suit:

“Art 43/8. Une subvention complémentaire de 10 % du montant du revenu d'intégration est octroyée au centre public d'action sociale lorsque le revenu d'intégration a été octroyé à un bénéficiaire du revenu d'intégration qui n'est plus bénéficiaire du droit à l'intégration sociale parce qu'il ne répond plus à la condition prévue à l'article 3, 5° de la loi en raison de l'exercice d'une activité professionnelle susceptible de produire un revenu au sens de l'article 23, § 1, 1°, 2° ou 4° du Code des Impôts sur les Revenus et pour autant qu'il ne bénéficie plus de ce droit pendant une période d'un an ininterrompu.

Cette période doit se situer dans les quatre ans qui commencent à courir à partir du 1er mois où le bénéficiaire a bénéficié du revenu d'intégration.

La subvention complémentaire ne vaut que pour les montants octroyés dans les quatre dernières années.”

Chapitre 3. – Modification de l'arrêté royal du 18 septembre 2015 portant exécution de l'article 43/1 de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale.

Art. 6. Dans l'arrêté royal du 18 septembre 2015 portant exécution de l'article 43/1 de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale, il est inséré un article 2 rédigé comme suit:

“Art. 2. Pour les années 2026 à 2028, est octroyée au CPAS, une subvention particulière de 1036 EUR par dossier mentionné l'alinéa suivant et qui a été pris en compte pour les remboursements par l'État.

Le dossier pris en compte est le dossier du bénéficiaire qui a été exclu entre le 1er janvier 2026 et le 31 juin 2026 du bénéfice des allocations de chômage conformément à la loi xxxx.

La période de prise en compte court du 1er mars 2026 au 31 mars 2028 inclus.

CHAPITRE 4. – Entrée en vigueur

Art. 7. L'article 4 de la présente loi entre en vigueur le 1er janvier 2028.

Art. 8. La présente loi entre en vigueur à la date fixée par le Roi.

Geïntegreerde impactanalyse

Beschrijvende fiche

A. Auteur

Bevoegd regeringslid

Anneleen Van Bossuyt - Minister van Asiel en Migratie, Maatschappelijke Integratie en Grootstedenbeleid

Contactpersoon beleidscel

Naam : Stéphanie DEVOS

E-mail : stephanie.devos@migratie-mi.be

Tel. Nr. : 0498 84 32 69

Overheidsdienst

POD Maatschappelijke Integratie

Contactpersoon overheidsdienst

Naam : Valérie proumen

E-mail : valerie.proumen@mi-is.be

Tel. Nr. : 025088698

B. Ontwerp

Titel van de regelgeving

ONTWERP VAN WET HOUDENDE WIJZIGING VAN DE WET VAN 26 MEI 2002 BETREFFENDE HET
RECHT OP MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE

Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.

Compensatiemaatregel na de werkloosheidshervorming :

In overeenstemming met het regeerakkoord 2025-2029 van 31 januari 2025 heeft de regering de hervorming doorgevoerd om de werkloosheidsuitkeringen in de tijd te beperken.

Deze hervorming heeft gevolgen voor de OCMW's. Een deel van de mensen die uitgesloten worden van werkloosheid zullen immers hulp vragen aan het OCMW. Het is dus noodzakelijk om hen te ondersteunen.

Impactanalyses reeds uitgevoerd:

☐ Ja ☒ Nee

C. Raadpleging over het ontwerp van regelgeving

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen

Advies van de Inspecteur van financiën

Akkoordbevinding van de Minister van Begroting

Advies van de Raad van State

D. Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren

ONTWERP VAN WET HOUDENDE WIJZIGING VAN DE WET VAN 26 MEI 2002 BETREFFENDE HET RECHT OP
MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE - (v1) - 10/07/2025 15:32

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en referentiepersonen

/

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

1. Kansarmoedebestrijding

☒ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☐ Geen impact

Leg uit

Geen impact. Het doel van de maatregel is het versterken van de OCMW's (en niet rechtstreeks personen helpen). Het geld gaat naar de OCMW's om de nieuwe instroom na de werkloosheidshervorming op te vangen en de begeleiding naar werk te versterken van deze personen.

Indirect zou dit echter kunnen bijdragen tot het bestrijden van armoede via tewerkstelling (door de OCMW's aan te moedigen om de begeleiding naar tewerkstelling te promoten). Zonder deze compenserende maatregelen zouden de OCMW's niet in staat zijn om deze mensen die nieuw bij de OCMW's toekomen te helpen, wat een negatieve impact zou hebben op de strijd tegen armoede.

2. Gelijke kansen en sociale cohesie

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

3. Gelijkheid van vrouwen en mannen

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

☐ Er zijn personen betrokken. | ☒ Personen zijn niet betrokken.

Leg uit waarom:

Het doel is om de OCMW's te versterken (en niet de individuen zelf).

4. Gezondheid

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

5. Werkgelegenheid

☒ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☐ Geen impact

Leg uit

Door de begeleiding naar tewerkstelling te versterken via het OCMW en de OCMW's aan te moedigen om professionele re-integratie te bevorderen, is het doel van de maatregelen om de re-integratie van OCMW-begunstigden naar een professionele activiteit te vergemakkelijken.

6. Consumptie- en productiepatronen

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

7. Economische ontwikkeling

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

8. Investerings

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

9. Onderzoek en ontwikkeling

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

ONTWERP VAN WET HOUDENDE WIJZIGING VAN DE WET VAN 26 MEI 2002 BETREFFENDE HET RECHT OP
MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE - (v1) - 10/07/2025 15:32

10. Kmo's

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

☐ Er zijn ondernemingen (inclusief kmo's) betrokken. | ☒ Ondernemingen zijn niet betrokken.

Leg uit waarom:

Deze maatregelen hebben tot doel om de OCMW's te versterken en hebben geen enkele link met KMO's.

11. Administratieve lasten

| ☐ Ondernemingen of burgers zijn betrokken. ☒ Ondernemingen of burgers zijn niet betrokken.

12. Energie

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

13. Mobiliteit

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

14. Voeding

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

15. Klimaatverandering

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

16. Natuurlijke hulpbronnen

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

17. Buiten- en binnenlucht

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

18. Biodiversiteit

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

19. Hinder

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☒ Geen impact

20. Overheid

☒ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ☐ Geen impact

Leg uit

Het doel van deze maatregelen is om de OCMW's te versterken als gevolg van de geplande hervorming van de werkloosheidsuitkeringen.

21. Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling

ONTWERP VAN WET HOUDENDE WIJZIGING VAN DE WET VAN 26 MEI 2002 BETREFFENDE HET RECHT OP
MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE - (v1) - 10/07/2025 15:32

1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van: voedselveiligheid, gezondheid en toegang tot geneesmiddelen, waardig werk, lokale en internationale handel, inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie), mobiliteit van personen, leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling), vrede en veiligheid.

☐ Impact op ontwikkelingslanden. | ☒ Geen impact op ontwikkelingslanden.

Leg uit waarom:

Het doel van deze maatregelen is om de OCMW's te versterken als gevolg van de geplande hervorming van de werkloosheidsuitkeringen. Er is geen enkele link met ontwikkelingslanden.

Analyse d'impact intégrée

Fiche signalétique

A. Auteur

Membre du Gouvernement compétent

Anneleen Van Bossuyt -, Ministre de l'asile, migration, intégration sociale et politique des grandes villes

Contact cellule stratégique

Nom : Stéphanie DEVOS

E-mail : stephanie.devos@migratie-mi.be

Téléphone : 0498 84 32 69

Administration

SPP Intégration Sociale

Contact administration

Nom : Valérie proumen

E-mail : valerie.proumen@mi-is.be

Téléphone : 025088698

B. Projet

Titre de la réglementation

PROJET DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 26 MAI 2002 CONCERNANT LE DROIT À L'INTEGRATION SOCIALE

Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.

Mesure de compensation suite à la réforme chômage :

Conformément à l'accord de gouvernement 2025-2029 du 31 janvier 2025, le gouvernement a mis en œuvre la réforme visant à limiter les allocations de chômage dans le temps.

Cette réforme a des conséquences sur les CPAS. En effet, une partie des personnes exclues du chômage demanderont l'aide du CPAS. Il est donc nécessaire de soutenir ceux-ci.

Analyses d'impact déjà réalisées :

☐ Oui ☒ Non

C. Consultations sur le projet de réglementation

Consultation obligatoire, facultative ou informelle

Avis de l'Inspecteur des Finances

Accord du Ministre du budget

Avis du Conseil d'Etat

D. Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact

PROJET DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 26 MAI 2002 CONCERNANT LE DROIT À L'INTEGRATION SOCIALE - (v1) -
10/07/2025 15:32

Statistiques, documents, institutions et personnes de référence

/

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

1. Lutte contre la pauvreté

☒ Impact positif ☐ Impact négatif | ☐ Pas d'impact

Expliquez

Pas d'impact. La mesure a pour but de renforcer les CPAS (et pas d'aider directement les personnes). L'argent va aux CPAS pour faire face au nouvel afflux suite à la réforme chômage et pour renforcer l'accompagnement vers l'emploi de ces personnes.

De manière indirecte toutefois, cela pourrait aider d'une certaine manière à lutter contre la pauvreté par l'emploi (en incitant les CPAS à favoriser l'accompagnement vers l'emploi). Sans ces mesures de compensation les CPAS ne seraient pas en capacité d'aider les nouvelles personnes arrivant aux CPAS et cela aura un impact négatif sur la lutte contre la pauvreté.

2. Égalité des chances et cohésion sociale

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

3. Égalité des femmes et des hommes

1. Quelles personnes sont (directement et indirectement) concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

☐ Des personnes sont concernées. | ☒ Aucune personne n'est concernée.

Expliquez pourquoi :

Il s'agit de renforcer les CPAS (et non pas directement les personnes).

4. Santé

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

5. Emploi

☒ Impact positif ☐ Impact négatif | ☐ Pas d'impact

Expliquez

En renforçant l'accompagnement vers l'emploi via le CPAS et en incitant les CPAS à favoriser une réinsertion professionnelle, les mesures ont pour objectif de faciliter la réinsertion des bénéficiaires des CPAS vers l'exercice d'une activité professionnelle.

6. Modes de consommation et production

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

7. Développement économique

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

8. Investissements

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

9. Recherche et développement

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

10. PME

1. Quelles entreprises sont directement et indirectement concernées ?

☐ Des entreprises (dont des PME) sont concernées. | ☒ Aucune entreprise n'est concernée.

Expliquez pourquoi :

Ces mesures ont pour objectifs le renforcement des CPAS et n'ont aucun lien avec les PME.

11. Charges administratives

| ☐ Des entreprises/citoyens sont concernés. ☒ Les entreprises/citoyens ne sont pas concernés.

12. Énergie

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

13. Mobilité

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

14. Alimentation

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

15. Changements climatiques

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

16. Ressources naturelles

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

17. Air intérieur et extérieur

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

18. Biodiversité

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

19. Nuisances

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ☒ Pas d'impact

20. Autorités publiques

☒ Impact positif ☐ Impact négatif | ☐ Pas d'impact

Expliquez

Les mesures ont pour objectif de renforcer les CPAS suite à la réforme des allocations de chômage envisagée.

21. Cohérence des politiques en faveur du développement

1. Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants : sécurité alimentaire, santé et accès aux médicaments, travail décent, commerce local et international, revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation), mobilité des personnes, environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre), paix et sécurité.

PROJET DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 26 MAI 2002 CONCERNANT LE DROIT À L'INTEGRATION SOCIALE - (v1) -
10/07/2025 15:32

☐ Impact sur les pays en développement. | ☒ Pas d'impact sur les pays en développement.

Expliquez pourquoi :

Les mesures ont pour objectif de renforcer les CPAS suite à la réforme des allocations de chômage envisagée. Il n'y a aucun lien avec les pays en développement.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
NR. 78.040/1/V VAN 8 AUGUSTUS 2025

Op 22 juli 2025 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de minister van Maatschappelijke Integratie verzocht binnen een termijn van dertig dagen, van rechtswege verlengd tot 5 september 2025, een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet 'houdende wijziging van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie voor wat betreft de compensatie van OCMW's naar aanleiding van de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd'.

Het voorontwerp is door de eerste vakantiekamer onderzocht op 5 augustus 2025. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, eerste voorzitter van de Raad van State, Tim CORTHAUT en Jim DERIDDER, staatsraden, Michel TISON, assessor, en Ilse ANNÉ, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Benjamin MEEUSEN, adjunct-auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Wilfried VAN VAERENBERGH, eerste voorzitter.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 8 augustus 2025.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,¹ alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet strekt tot de toekenning van bijkomende toelagen aan de OCMW's ter compensatie van de beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd, een maatregel die werd ingevoerd door artikel 169 van de programmawet van 18 juli 2025. Verwacht wordt immers dat door de beperking in de tijd van het recht op werkloosheidsuitkeringen, het aantal aanvragen voor een leefloon bij de OCMW's zal toenemen, hetgeen volgens de stellers van het voorontwerp een bijkomende financiering ten gunste van deze centra vereist.

* Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, in fine, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat deze termijn van rechtswege verlengd wordt met vijftien dagen wanneer hij begint te lopen tussen 15 juni en 15 augustus.

¹ Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder 'rechtsgrond' de overeenstemming met de hogere

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N° 78.040/1/V DU 8 AOÛT 2025

Le 22 juillet 2025, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par la ministre de l'Intégration sociale à communiquer un avis dans un délai de trente jours, prorogé de plein droit jusqu'au 5 septembre 2025, sur un avant-projet de loi 'modifiant la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale en ce qui concerne la compensation des CPAS suite à la limitation dans le temps des allocations de chômage'.

L'avant-projet a été examiné par la première chambre des vacations le 5 août 2025. La chambre était composée de Wilfried VAN VAERENBERGH, premier président du Conseil d'État, Tim CORTHAUT et Jim DERIDDER, conseillers d'État, Michel TISON, assesseur, et Ilse ANNÉ, greffier.

Le rapport a été présenté par Benjamin MEEUSEN, auditeur adjoint.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Wilfried VAN VAERENBERGH, premier président.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 8 août 2025.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique¹ et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET

2. L'avant-projet de loi soumis pour avis a pour objet d'accorder des subventions complémentaires aux CPAS afin de compenser la limitation dans le temps des allocations de chômage, mesure qui a été instaurée par l'article 169 de la loi-programme du 18 juillet 2025. En effet, on peut s'attendre à ce que la limitation dans le temps du droit aux allocations de chômage entraînera une augmentation du nombre de demandes d'un revenu d'intégration auprès des CPAS, ce qui requiert, selon les auteurs de l'avant-projet, un financement complémentaire en faveur de ces centres.

* Ce délai résulte de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, in fine, des lois 'sur le Conseil d'État', coordonnées le 12 janvier 1973 qui précise que ce délai est prolongé de plein droit de quinze jours lorsqu'il prend cours du 15 juin au 15 août.

¹ S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par "fondement juridique" la conformité aux normes supérieures.

Artikel 2 van het voorontwerp (ontworpen artikel 43/5 van de wet van 26 mei 2002 'betreffende het recht op maatschappelijke integratie') beoogt de toekenning van een toelage aan een OCMW wanneer het leefloon wordt toegekend aan een begunstigde wiens aanvraag wordt ingediend tussen 1 januari 2026 en 30 juni 2026 (lees: "vanaf 1 januari 2026 tot en met 30 juni 2026"), althans voor zover de begunstigde sindsdien geen recht meer heeft op een werkloosheidsuitkering. De toelage heeft een degressief karakter en neemt af naarmate de looptijd van het leefloon, namelijk van 100 % in het jaar 2026 tot 75 % vanaf het jaar 2029.

Artikel 3 van het voorontwerp (ontworpen artikel 43/6 van de wet van 26 mei 2002) strekt tot het toekennen van een aanvullende toelage aan een OCMW wanneer het leefloon wordt toegekend aan een begunstigde van wie de aanvraag werd ingediend vanaf 1 juli 2026 en die sindsdien geen recht meer heeft op een werkloosheidsuitkering. Die toelage bedraagt 15 % van het bedrag van het leefloon.

Artikel 4 van het voorontwerp strekt tot vervanging van artikel 43/2, §§ 1 tot 3, van de wet van 26 mei 2002. Een bijzondere toelage ten gunste van de OCMW's is verschuldigd wanneer er voor de rechthebbende een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie bestaat. Het bedrag ervan is afhankelijk van het totaal aantal geïndividualiseerde projecten voor maatschappelijke integratie dat het betrokken centrum met begunstigten van het leefloon heeft afgesloten.

Artikel 5 van het voorontwerp strekt tot invoeging van een artikel 43/8 in de wet van 26 mei 2002. Een aanvullende toelage van 10 % van het leefloon zal worden toegekend aan het OCMW wanneer de leefloongerechtigde binnen vier jaar na de eerste ontvangst van het leefloon, overgaat tot de uitoefening van een beroepsactiviteit en gedurende een ononderbroken periode van één jaar geen aanspraak meer maakt op het recht op leefloon rechtsnormen verstaan.

Artikel 6 van het voorontwerp strekt tot wijziging van het koninklijk besluit van 18 september 2015 'tot uitvoering van artikel 43/1 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie'. Voor de jaren 2026 tot en met 2028 wordt aan het OCMW een bijzondere toelage toegekend per dossier van een begunstigde die tussen 1 januari 2026 en 30 juni 2026 werd uitgesloten van het recht op werkloosheidsuitkeringen, met toepassing van de programmawet van 18 juli 2025, en dat voor terugbetaling door de Staat in aanmerking komt.

De aan te nemen wet zal in werking treden op een door de Koning te bepalen datum (artikel 8 van het voorontwerp), met uitzondering van artikel 4, dat in werking treedt op 1 januari 2028 (artikel 7 van het voorontwerp).

L'article 2 de l'avant-projet (article 43/5, en projet, de la loi du 26 mai 2002 'concernant le droit à l'intégration sociale') vise à octroyer une subvention à un CPAS lorsque le revenu d'intégration est octroyé à un bénéficiaire dont la demande est introduite entre le 1er janvier 2026 et le 30 juin 2026 (lire: "à partir du 1er janvier 2026 jusqu'au 30 juin 2026 inclus"), du moins pour autant que depuis lors le bénéficiaire n'ait plus droit au bénéfice des allocations de chômage. La subvention a un caractère dégressif et diminue au fur et à mesure de la durée du revenu d'intégration, à savoir de 100 % en 2026 à 75 % à partir de 2029.

L'article 3 de l'avant-projet (article 43/6, en projet, de la loi du 26 mai 2002) a pour objet d'octroyer une subvention complémentaire à un CPAS lorsque le revenu d'intégration est octroyé à un bénéficiaire dont la demande a été introduite à partir du 1er juillet 2026 et qui, depuis lors, n'a plus droit au bénéfice des allocations de chômage. Cette subvention s'élève à 15 % du montant du revenu d'intégration.

L'article 4 de l'avant-projet vise à remplacer l'article 43/2, §§ 1er à 3, de la loi du 26 mai 2002. Une subvention particulière au profit des CPAS est due lorsqu'il existe un projet individualisé d'intégration sociale pour le bénéficiaire. Son montant dépend du nombre total de projets individualisés d'intégration sociale que le centre concerné a conclu avec des bénéficiaires du revenu d'intégration.

L'article 5 de l'avant-projet vise à insérer un article 43/8 dans la loi du 26 mai 2002. Une subvention complémentaire de 10 % du revenu d'intégration sera octroyée au CPAS lorsque, dans les quatre ans suivant la première perception du revenu d'intégration, le bénéficiaire du revenu d'intégration exerce une activité professionnelle et ne fait plus valoir son droit au revenu d'intégration pendant une période d'un an ininterrompu.

L'article 6 de l'avant-projet vise à modifier l'arrêté royal du 18 septembre 2015 'portant exécution de l'article 43/1 de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale'. Pour les années 2026 à 2028 est octroyée au CPAS une subvention particulière par dossier d'un bénéficiaire, qui a été exclu du droit aux allocations de chômage entre le 1er janvier 2026 et le 30 juin 2026 en application de la loi-programme du 18 juillet 2025, et qui a été pris en compte pour les remboursements par l'État.

La loi à adopter entrera en vigueur à une date à fixer par le Roi (article 8 de l'avant-projet), à l'exception de l'article 4, qui entre en vigueur le 1er janvier 2028 (article 7 de l'avant-projet).

BEVOEGDHEIDInzake de bevoegdheid van de federale overheid met betrekking tot de financiering van het leefloon

3.1. Overeenkomstig artikel 5, § 1, II, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ (hierna: BWHI) zijn de gemeenschappen bevoegd voor het beleid inzake maatschappelijk welzijn, met inbegrip van de organieke regels betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Op grond van artikel 5, § 1, II, 2°, a), BWHI is de federale overheid bevoegd gebleven voor “de vaststelling van het minimumbedrag, de toekenning van de toekenningssommen en de financiering van het wettelijk gewaarborgd inkomen overeenkomstig de wetgeving tot instelling van het recht op een bestaansminimum” en kan de federale wetgever “maatregelen treffen die hoofdzakelijk gekenmerkt worden door de toekenning van financiële steun die dient om ervoor te zorgen dat degene die deze steun krijgt over voldoende bestaansmiddelen beschikt. Die maatregelen moeten er in principe toe strekken de totale financiële toestand van de betrokkenen te verbeteren zodat die op een niveau komen waardoor ze overeenkomstig artikel 23, eerste lid, van de Grondwet een menswaardig leven kunnen leiden”.²

Voorname bevoegdheidsgrondslag heeft het mogelijk gemaakt voor de federale overheid om de wet van 26 mei 2002 ‘betreffende het recht op maatschappelijke integratie’ aan te nemen, het begrip “bestaansminimum” te wijzigen in het begrip “leefloon”, en om de algemene regeling voor de toekenning en financiering ervan vast te stellen.³ Op grond van die bevoegdheid kon de federale wetgever eveneens voorzien in een regeling met betrekking tot geïndividualiseerde projecten voor maatschappelijke integratie.⁴

Het lijkt aldus geen twijfel dat de tegemoetkomingen aan de OCMW's voor de toekenning van het leefloon binnen de bevoegdheid van de federale overheid vallen. Dit is ook het geval wanneer de financiering afhankelijk wordt gemaakt van het afsluiten van een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie met de begunstigde van het leefloon.

3.2. Een voorbehoud dient echter te worden gemaakt wat betreft de regeling in artikel 5 van het voorontwerp. De toelagen bedoeld in artikel 5 van het voorontwerp zijn gericht op de financiering van OCMW's onder de voorwaarde dat zij de langdurige tewerkstelling van personen met een leefloon mogelijk hebben gemaakt. Die bedoeling blijkt ook uit de memorie van toelichting, waarin het financieringsmechanisme wordt omschreven als “een bonus voor de OCMW's die mensen op lange termijn aan het werk helpen”. De gemachtigde bevestigde die bedoeling als volgt:

² Adv.RvS 34.380/VR van 21 november 2002 over een amendement bij de programmawet (Hoofdstuk “Financiering en invoering van het programma tot vermindering van de digitale kloof”), *Parl. St. Kamer* 2002-03, nr. 50-2239/1, opmerking 5.

³ Adv.RvS 32.233/3 van 4 december 2001 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 26 mei 2002

⁴ *Ibid.* opmerking 8.

COMPÉTENCEEn ce qui concerne la compétence de l'autorité fédérale en matière de financement du revenu d'intégration

3.1. Conformément à l'article 5, § 1er, II, 2°, de la loi spéciale du 8 août 1980 ‘de réformes institutionnelles’ (ci-après: LSRI), les communautés sont compétentes pour la politique d'aide sociale, en ce compris les règles organiques relatives aux centres publics d'aide sociale. En vertu de l'article 5, § 1er, II, 2°, a), de la LSRI, l'autorité fédérale est restée compétente pour “la fixation du montant minimum, des conditions d'octroi et du financement du revenu légalement garanti, conformément à la législation instituant le droit à un minimum de moyens d'existence” et le législateur fédéral peut “prendre des mesures qui se caractérisent principalement par l'octroi d'une aide financière destinée à assurer des ressources suffisantes à leurs destinataires. Elles doivent viser en principe à améliorer la situation financière globale des intéressés pour les mettre à un niveau qui leur permet, conformément à l'article 23, alinéa 1er, de la Constitution, de mener une vie conforme à la dignité humaine”².

Le fondement de compétence précité a permis à l'autorité fédérale d'adopter la loi du 26 mai 2002 ‘concernant le droit à l'intégration sociale’, de modifier la notion de “minimum de moyens d'existence” par la notion de “revenu d'intégration”, et de fixer le régime général d'octroi et de financement de celui-ci³. Sur la base de cette compétence, le législateur fédéral a également pu prévoir un dispositif relatif aux projets individualisés d'intégration sociale⁴.

Il ne fait donc aucun doute que les allocations octroyées aux CPAS pour l'octroi du revenu d'intégration relèvent de la compétence de l'autorité fédérale. Tel est également le cas lorsque le financement est subordonné à la conclusion d'un projet individualisé d'intégration sociale avec le bénéficiaire du revenu d'intégration.

3.2. Il convient toutefois d'émettre une réserve en ce qui concerne le dispositif prévu à l'article 5 de l'avant-projet. Les subventions visées à l'article 5 de l'avant-projet sont destinées au financement des CPAS à la condition qu'ils aient rendu possible l'occupation de longue durée de personnes bénéficiant d'un revenu d'intégration. Cette intention ressort également de l'exposé des motifs qui définit le mécanisme de financement comme “un bonus pour les CPAS qui mettent [lire: remettent] les personnes dans un emploi [lire: au travail] à long terme”. Le délégué a confirmé cette intention comme suit:

² Avis C.E. 34.380/VR du 21 novembre 2002 sur un amendement à la loi-programme (Chapitre “Financement et mise en œuvre du programme de réduction de la fracture numérique”), *Doc. parl. Chambre*, 2002-2003, n° 50-2239/1, observation 5.

³ Avis C.E. 32.233/3 du 4 décembre 2001 sur un avant-projet devenu la loi du 26 mai 2002 ‘concernant le droit à l'intégration sociale’, *Doc. parl., Chambre*, 2001-2002, n° 50-1603/1.

⁴ *Ibid.*, observation 8.

“L’article 43/8 introduit une modalité supplémentaire dans le financement des CPAS en matière de revenu d’intégration qui relève de la compétence fédérale. Cette disposition vise à responsabiliser les CPAS en les récompensant lorsqu’ils arrivent à remettre leurs bénéficiaires dans un emploi durable. La mesure ne visent pas uniquement les bénéficiaires issus de la réforme du chômage mais vise tous les bénéficiaires du revenu d’intégration. Il s’agit de récompenser les CPAS qui parviennent à assurer une transition réussie et durable des bénéficiaires vers l’emploi. Le texte ne vise absolument pas les mesures de mise à l’emploi qui sont de la compétence des entités fédérées.”

De gemachtigde kan niet worden bijgetreden waar hij stelt dat de regeling in artikel 5 van het voorontwerp de financiering van de toekenning van het leefloon betreft. Zoals door de gemachtigde wordt bevestigd, gaat het immers om de toekenning van een ‘bonus’ voor OCMW’s die erin slagen om leefloongerechtigden op een meer duurzame wijze een beroepsactiviteit die aanleiding geeft tot een inkomen te laten uitoefenen. De tekst van het ontworpen artikel 43/8 bevat op zich echter geen link met de (extra) inspanningen van de OCMW’s op het vlak van de begeleiding van leefloongerechtigden. De bonus wordt bovendien toegekend aan het OCMW voor een periode waarin de betrokken persoon niet langer gerechtigd is op leefloon en kan bijgevolg bezwaarlijk worden beschouwd als een vorm van financiering van het toegekende leefloon of van de daaraan verbonden begeleidings- en beheerskosten.

Aan dit bevoegdheidsbezwaar zou kunnen worden verholpen door de regeling bedoeld in artikel 5 van het voorontwerp te integreren in de regeling opgenomen in artikel 4 van het ontwerp, en door de bonus waarin artikel 5 voorziet om te vormen tot een soort van bijkomende toelage voor een ge-individualiseerd project voor maatschappelijke integratie dat heeft geleid tot een duurzame uitoefening van een beroepsactiviteit die een inkomen genereert. Zoals artikel 5 van het voorontwerp thans is geconcipieerd kan het echter in geen geval doorgang vinden.

Inzake het beginsel van de federale loyauté en het bevoegdheidsrechtelijke evenredigheidsbeginsel

4.1. In advies 77.696/2-3-16-VR⁵ van 11 mei 2025 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de programmawet van 18 juli 2025, heeft de afdeling Wetgeving het volgende gesteld:

“Zoals bijvoorbeeld blijkt uit het advies van de Inspectie van Financiën, is de verwachting dat de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd zal leiden tot een toename van het aantal rechthebbenden op het leefloon. In de memorie van

“L’article 43/8 introduit une modalité supplémentaire dans le financement des CPAS en matière de revenu d’intégration qui relève de la compétence fédérale. Cette disposition vise à responsabiliser les CPAS en les récompensant lorsqu’ils arrivent à remettre leurs bénéficiaires dans un emploi durable. La mesure ne visent pas uniquement les bénéficiaires issus de la réforme du chômage mais vise tous les bénéficiaires du revenu d’intégration. Il s’agit de récompenser les CPAS qui parviennent à assurer une transition réussie et durable des bénéficiaires vers l’emploi. Le texte ne vise absolument pas les mesures de mise à l’emploi qui sont de la compétence des entités fédérées”.

On ne peut se rallier au délégué en ce qu’il soutient que le dispositif prévu à l’article 5 de l’avant-projet concerne le financement de l’octroi du revenu d’intégration. Ainsi que le confirme le délégué, il s’agit en effet de l’octroi d’un ‘bonus’ aux CPAS qui parviennent à ce que les bénéficiaires du droit à l’intégration sociale exercent d’une manière plus durable une activité professionnelle générant un revenu. Or, le texte de l’article 43/8 en projet n’établit en soi aucun lien avec les efforts (supplémentaires) fournis par les CPAS en matière d’accompagnement des bénéficiaires du droit à l’intégration sociale. Le bonus est en outre octroyé au CPAS pour une période pendant laquelle la personne concernée n’est plus bénéficiaire du revenu d’intégration et peut dès lors difficilement être considéré comme une forme de financement du revenu d’intégration octroyé ou des frais d’accompagnement et de gestion y afférents.

On pourrait remédier à cette objection de compétence en intégrant le dispositif visé à l’article 5 de l’avant-projet dans le dispositif contenu à l’article 4 de l’avant-projet, et en convertissant le bonus prévu à l’article 5 en une sorte de subvention complémentaire accordée pour un projet individualisé d’intégration sociale ayant débouché sur l’exercice durable d’une activité professionnelle générant un revenu. Or, tel qu’il est actuellement conçu, l’article 5 de l’avant-projet ne saurait en aucun cas se concrétiser.

En ce qui concerne le principe de la loyauté fédérale et le principe de proportionnalité en matière de répartition des compétences

4.1. Dans son avis 77.696/2-3-16-VR⁵ du 11 mai 2025 sur un avant-projet devenu la loi-programme du 18 juillet 2025, la section de législation a formulé les observations suivantes:

“Ainsi qu’il ressort par exemple de l’avis de l’Inspection des finances, l’on peut s’attendre à ce que la limitation des allocations de chômage dans le temps entraîne une augmentation du nombre de bénéficiaires du revenu d’intégration. L’exposé des

⁵ Parl. St. Kamer 2024-25, nr. 56-909/1.

⁵ Doc. parl., Chambre, 2024-2025, n° 56-909/1.

toelichting bij het voorontwerp wordt ook onder meer opgemerkt dat de beperking van het recht op werkloosheidsuitkeringen 'niet [wordt] ingevoerd zonder een overgangperiode' en 'gepaard [gaat] met begeleidende compenserende maatregelen zoals een verhoging van de financiering van het leefloon en een versterking van de tewerkstellingskansen in de sociale economie, om de bescherming van kwetsbare groepen te waarborgen'.

De gemeenschappen en de gewesten beschikken over belangrijke bevoegdheden inzake de sociale economie. Wat de bijstand aan personen betreft, zijn de gemeenschappen daarnaast in beginsel bevoegd voor het beleid inzake maatschappelijk welzijn, met inbegrip van de organieke regels betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Hoewel de financiering van de leeflonen tot de bevoegdheden van de federale overheid behoort, heeft een toename van het aantal rechthebbenden op het leefloon, die door de personeelsleden van de OCMW's worden begeleid, ook een aanzienlijke impact heeft op die instellingen. Dat zou in het bijzonder zo kunnen zijn op het ogenblik dat de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd voor een eerste groep rechthebbenden effect heeft."

4.2. Overeenkomstig het in artikel 143, § 1, van de Grondwet verankerde beginsel van de federale loyaliteit is elke wetgever verplicht erop toe te zien dat door de uitoefening van zijn eigen bevoegdheid het voor de andere wetgevers niet onmogelijk of overdreven moeilijk wordt om hun bevoegdheden uit te oefenen.⁶

Uit de memorie van toelichting bij het voorontwerp volgt dat de ontworpen regeling erop gericht is om de OCMW's in een eerste fase te ondersteunen bij de toename van het aantal aanvragen voor een leefloon naar aanleiding van de beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd. Uit artikel 2 van het voorontwerp volgt dat de financiering hoofdzakelijk betrekking heeft op aanvragen die tussen 1 januari 2026 en 30 juni 2026 worden ingediend. Artikel 3 van het voorontwerp bepaalt dat de aanvullende financiering voor latere aanvragen (slechts) 15 % van het bedrag van het leefloon betreft. Gevraagd om toe te lichten of de financiering, die hoofdzakelijk gericht is op de korte termijn, volstaat om de invloed van de werkloosheidsmaatregel op de werking van de OCMW's te mitigeren, en of de bevoegdheidsuitoefening van de gemeenschappen niet onmogelijk of overdreven moeilijk wordt gemaakt, antwoordde de gemachtigde het volgende:

"De regering heeft zich gebaseerd op de cijfers zoals deze door RVA werden opgesteld. Daaruit blijkt duidelijk dat in het voorjaar van 2026 een aanzienlijke instroom bij de OCMW's wordt verwacht. Niet alleen het volume is daarbij van tel maar ook de problematiek. Het gaat immers om groepen van mensen die respectievelijk meer dan 20 jaar, meer dan 8 jaar en meer dan 2 jaar recht hebben op een werkloosheidsuitkering.

⁶ Zie o.m. RvS 73.556/2 van 19 juni 2023 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet 8 november 2023 'betreffende het statuut van bewindvoerder over een beschermde persoon', *Parl. St. Kamer* 2022-23, nr. 55-3544/1, 102, opmerking 1 bij artikel 9.

motifs de l'avant-projet observe également, entre autres, que la limitation du droit aux allocations de chômage 'ne sera pas instaurée sans une période de transition' et 's'accompagnera de mesures compensatoires, telles qu'une augmentation du financement du revenu d'intégration et un renforcement des possibilités d'emploi dans l'économie sociale afin de garantir la protection des groupes vulnérables'.

Les communautés et les régions disposent de compétences importantes en matière d'économie sociale. En outre, en matière d'aide aux personnes, les communautés sont en principe compétentes pour la politique d'aide sociale, en ce compris les règles organiques relatives aux centres publics d'aide sociale. Bien que le financement des revenus d'intégration relève des compétences de l'autorité fédérale, une augmentation du nombre de bénéficiaires du revenu d'intégration, lesquels sont accompagnés par les membres du personnel des C.P.A.S., a également un impact considérable sur ces institutions. En particulier, tel pourrait être le cas au moment où la limitation dans le temps des allocations de chômage produira ses effets pour un premier groupe de bénéficiaires".

4.2. Le principe de loyauté fédérale consacré par l'article 143, § 1er, de la Constitution oblige chaque législateur à veiller à ce que l'exercice de sa propre compétence ne rende pas impossible ou exagérément difficile l'exercice de leurs compétences par les autres législateurs ⁶.

Il ressort de l'exposé des motifs de l'avant-projet que le dispositif en projet vise à soutenir les CPAS dans une première phase face à l'augmentation du nombre de demandes d'un revenu d'intégration consécutivement à la limitation des allocations de chômage dans le temps. Il résulte de l'article 2 de l'avant-projet que le financement concerne essentiellement les demandes introduites entre le 1er janvier 2026 et le 30 juin 2026. L'article 3 de l'avant-projet dispose que le financement complémentaire pour les demandes ultérieures (ne) concerne (que) 15 % du montant du revenu d'intégration. Invité à préciser si le financement, qui vise essentiellement le court terme, suffit pour tempérer l'incidence de la mesure en matière de chômage sur le fonctionnement des CPAS, et si l'exercice des compétences des communautés n'est pas rendu impossible ou exagérément difficile, le délégué a répondu en ces termes:

"De regering heeft zich gebaseerd op de cijfers zoals deze door RVA werden opgesteld. Daaruit blijkt duidelijk dat in het voorjaar van 2026 een aanzienlijke instroom bij de OCMW's wordt verwacht. Niet alleen het volume is daarbij van tel maar ook de problematiek. Het gaat immers om groepen van mensen die respectievelijk meer dan 20 jaar, meer dan 8 jaar en meer dan 2 jaar recht hebben op een werkloosheidsuitkering.

⁶ Voir, entre autres, l'avis C.E. 73.556/2 du 19 juin 2023 sur un avant-projet devenu la loi du 8 novembre 2023 'relative au statut d'administrateur d'une personne protégée', *Doc. parl., Chambre*, 2022-23, n° 55-3544/1, p. 102, observation 1 relative à l'article 9.

Om deze golven op te vangen focust de compensatie zich hier in eerste instantie op met een terugbetaling op de leefloonkosten van resp 100-90-80 en 75 % (permanent). Maar ook voor de uitstroom nadien is een compensatie voorzien van 15 % bovenop de huidige staatssteuntoelage. Op die manier komt de federale overheid wel degelijk tegemoet aan haar wettelijke taken om de OCMWs te ondersteunen en de continuïteit in de dienstverlening te garanderen.

Tot slot benadrukken we nog dat de instroom voor de OCMWs bijzonder moeilijk te voorspellen valt. Er zijn pessimistische scenario's zoals deze van het planbureau die een instroom van rond de 40 % voorspellen voor de OCMWs, de RVA houdt het eerder op een derde terwijl uit de Nederlandse praktijk momenteel blijkt dat de uitstroom van de werkloosheidsuitkeringen naar de bijstand op 2.9 % komt."

Hoewel uit het antwoord van de gemachtigde blijkt dat de OCMW's worden gecompenseerd om de instroom van aanvragers van het leefloon op te vangen, volgt uit het antwoord van de gemachtigde eveneens dat de instroom voor de OCMW's "bijzonder moeilijk" te voorspellen valt. In het licht van de federale loyaliteit en het bevoegdheidsrechtelijke evenredigheidsbeginsel strekt het dan ook tot aanbeveling om de gevolgen van de instroom van aanvragers van het leefloon nauwkeurig te monitoren en te evalueren, zodat in voorkomend geval adequaat kan worden geanticipeerd op situaties waarbij de bevoegdheidsuitoefening van de gemeenschappen inzake maatschappelijk welzijn onmogelijk of overdreven moeilijk zou dreigen te worden.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

ALGEMENE OPMERKING

5.1. Bij het voorontwerp zijn tal van redactionele, taalkundige en wetgevingstechnische opmerkingen te maken, ook wat betreft de overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst. Gelet op de strikte termijnen die hem voor het geven van zijn adviezen worden gelaten en de grote hoeveelheid adviesaanvragen die hij momenteel te behandelen heeft, is het voor de Raad van State niet mogelijk om het voorontwerp op dit vlak aan een grondig en gedetailleerd onderzoek te onderwerpen. Het komt aan de adviesaanvrager toe om het voorontwerp wat dat betreft nog aan een bijkomend onderzoek te onderwerpen.

5.2. Bij wijze van voorbeeld kan echter reeds op de volgende tekortkomingen worden gewezen:

— in artikel 2 van het voorontwerp schrijft men in de twee taalversies "Art. 43/5";

— in de bij artikel 4 van het voorontwerp ontworpen bepalingen moet in de Nederlandse tekst, naar het voorbeeld van de Franse tekst, (tweemaal) worden geschreven "Deze toelage kan gevolgd worden door of voorafgegaan worden door de in paragraaf 2 bedoelde bijzondere toelage" (niet: "kan gevolgd worden door of voorafgaan aan");

Om deze golven op te vangen focust de compensatie zich hier in eerste instantie op met een terugbetaling op de leefloonkosten van resp 100-90-80 en 75 % (permanent). Maar ook voor de uitstroom nadien is een compensatie voorzien van 15 % bovenop de huidige staatssteuntoelage. Op die manier komt de federale overheid wel degelijk tegemoet aan haar wettelijke taken om de OCMWs te ondersteunen en de continuïteit in de dienstverlening te garanderen.

Tot slot benadrukken we nog dat de instroom voor de OCMWs bijzonder moeilijk te voorspellen valt. Er zijn pessimistische scenario's zoals deze van het planbureau die een instroom van rond de 40 % voorspellen voor de OCMWs, de RVA houdt het eerder op een derde terwijl uit de Nederlandse praktijk momenteel blijkt dat de uitstroom van de werkloosheidsuitkeringen naar de bijstand op 2.9 % komt".

Bien qu'il ressorte de la réponse du délégué que les CPAS bénéficient d'une compensation pour absorber l'afflux de demandeurs du revenu d'intégration, il résulte également de cette réponse que l'afflux pour les CPAS est très difficilement ("bijzonder moeilijk") prévisible. Il est dès lors recommandé, au regard de la loyauté fédérale et du principe de proportionnalité en matière de répartition des compétences, de suivre et d'évaluer précisément les effets de l'afflux de demandeurs du revenu d'intégration, de sorte, le cas échéant, à pouvoir anticiper les situations dans lesquelles l'exercice des compétences des communautés en matière d'aide sociale risque de devenir impossible ou exagérément difficile.

EXAMEN DU TEXTE

OBSERVATION GÉNÉRALE

5.1. L'avant-projet appelle de nombreuses observations sur le plan de la rédaction, de la correction de la langue et de la légistique, également en ce qui concerne la concordance entre les textes français et néerlandais. Eu égard aux délais stricts qui lui sont impartis pour rendre la plupart de ses avis et compte tenu de la quantité considérable de demandes d'avis qu'il est actuellement appelé à examiner, le Conseil d'État n'est pas en mesure de soumettre l'avant-projet à un examen approfondi et détaillé sous cet angle. Il appartient au demandeur d'avis d'encore soumettre l'avant-projet à un examen complémentaire à cet égard.

5.2. À titre d'exemple, on peut cependant déjà relever les manquements suivants:

— à l'article 2 de l'avant-projet, on écrira dans les deux versions linguistiques "Art. 43/5";

— dans les dispositions en projet à l'article 4 de l'avant-projet, il convient d'écrire (deux fois) dans le texte néerlandais, à l'instar du texte français, "Deze toelage kan gevolgd worden door of voorafgegaan worden door de in paragraaf 2 bedoelde bijzondere toelage" (et non "kan gevolgd worden door of voorafgaan aan");

— bij artikel 5 van het voorontwerp dient wellicht een nieuw artikel 43/7 te worden ingevoegd in de wet van 26 mei 2002 (niet: “artikel 43/8”);⁷

— in de bij artikel 5 van het voorontwerp ontworpen bepaling dient te worden verwezen naar “het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992” in plaats van naar “het Wetboek van de inkomstenbelastingen”;

— in de Nederlandse tekst dient het opschrift van hoofdstuk 3 in overeenstemming te worden gebracht met de Franse tekst;

— bij artikel 6 van het voorontwerp kan geen artikel 2 “ingevoegd” worden in het koninklijk besluit van 18 september 2015, vermits dat artikel al bestaat;⁸

— het verdient wetgevingstechnisch aanbeveling om de inwerkingtreding van het voorontwerp te regelen in één artikel. De artikelen 7 en 8 van het voorontwerp dienen dan ook te worden omgevormd tot één artikel dat luidt:

“Deze wet treedt in werking op een door de Koning te bepalen datum, met uitzondering van artikel 4 dat in werking treedt op 1 januari 2028.”

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Artikel 2

6. Artikel 2 van het voorontwerp bepaalt dat een toelage wordt toegekend aan OCMW's voor een begunstigde wiens aanvraag werd ingediend tussen 1 januari 2026 en 30 juni 2026 en die “sindsdien” geen recht meer heeft op een werkloosheidsuitkering. Gevraagd welke draagwijdte in deze context aan het woord “sindsdien” moet worden gegeven, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“L'article 2 du projet de loi vise les personnes qui seront exclues du bénéfice des allocations de chômage suite à la limitation dans le temps des allocations de chômage et qui font une demande de revenu d'intégration entre le 1er janvier 2026 et le 30 juin 2026.”

De gemachtigde ziet evenwel over het hoofd dat door het gebruik van het woord “sindsdien” de bepaling ook zo kan worden begrepen dat het verval van het recht op werkloosheidsuitkeringen een gevolg is van de aanvraag tot toekenning van het leefloon, hetgeen uiteraard niet het geval is. Om verwarring te vermijden verdient het aanbeveling om het woord “sindsdien” eenvoudigweg te schrappen uit de ontworpen bepaling.

Deze opmerking geldt *mutatis mutandis* ook voor artikel 3 van het voorontwerp.

⁷ Zie evenwel hierna opmerking 7 en de suggestie van de gemachtigde.

⁸ *Idem.*

— à l'article 5 de l'avant-projet, il faut sans doute plutôt insérer un nouvel article 43/7 dans la loi du 26 mai 2002 (et non “un article 43/8”) ⁷;

— la disposition en projet à l'article 5 de l'avant-projet doit viser le “Code des impôts sur les revenus 1992” au lieu du “Code des Impôts sur les Revenus”;

— le texte néerlandais de l'intitulé du chapitre 3 doit être mis en concordance avec le texte français;

— à l'article 6 de l'avant-projet, il ne peut pas être “inséré” un article 2 dans l'arrêté royal du 18 septembre 2015, puisque cet article existe déjà ⁸;

— Du point de vue de la légistique, il est recommandé de régler l'entrée en vigueur de l'avant-projet dans un seul article. Les articles 7 et 8 de l'avant-projet seront dès lors fusionnés en un seul article rédigé comme suit:

“La présente loi entre en vigueur à une date déterminée par le Roi, à l'exception de l'article 4 qui entre en vigueur le 1er janvier 2028.”

OBSERVATIONS PARTICULIÈRES

Article 2

6. L'article 2 de l'avant-projet dispose qu'une subvention est accordée aux CPAS pour un bénéficiaire dont la demande a été introduite entre le 1er janvier 2026 et le 30 juin 2026 et qui, “depuis lors”, n'a plus droit au bénéfice des allocations de chômage. Interrogé sur la portée des mots “depuis lors” dans ce contexte, le délégué a répondu ce qui suit:

“L'article 2 du projet de loi vise les personnes qui seront exclues du bénéfice des allocations de chômage suite à la limitation dans le temps des allocations de chômage et qui font une demande de revenu d'intégration entre le 1er janvier 2026 et le 30 juin 2026”.

Le délégué perd toutefois de vue que l'utilisation des mots “depuis lors” permet également d'interpréter la disposition en ce sens que la déchéance du droit aux allocations de chômage résulte de la demande d'octroi du revenu d'intégration, ce qui n'est évidemment pas le cas. Afin d'éviter toute confusion, il est recommandé de supprimer tout simplement les mots “depuis lors” de la disposition en projet.

Cette observation s'applique également *mutatis mutandis* à l'article 3 de l'avant-projet.

⁷ Voir toutefois l'observation 7 et la suggestion du délégué ci-après.

⁸ *Idem.*

Artikel 6

7. Artikel 6 van het voorontwerp strekt tot wijziging van het koninklijk besluit van 18 september 2015 ‘tot uitvoering van artikel 43/1 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie’.

De werkwijze om bij wet rechtstreeks een koninklijk besluit te wijzigen is, voor zover niet wordt geraakt aan voorbehouden bevoegdheden van de uitvoerende macht en voor zover de wetgever zich hiermee geen uitvoeringsbevoegdheid toe-eigent, principieel mogelijk. De werkwijze is evenwel sterk af te raden. Ze leidt immers tot een vermenging van rechtsregels van wettelijk en reglementair niveau in één tekst, waarbij de uitvoerende macht de wijzigingen die door de wetgever werden aangebracht, later in beginsel niet meer kan wijzigen. Gevraagd of de stellers van het voorontwerp zich hiervan bewust zijn, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Oui, par souci de cohérence, l’objectif est de prévoir les compensations suite au transfert en matière de chômage dans un seul projet de texte. Une alternative pourrait consister à reprendre ce point dans un article 43/7.”

Het verdient aanbeveling om de suggestie van de gemachtigde te volgen en de ontworpen bepaling om te vormen tot een nieuw artikel 43/7 van de wet van 26 mei 2002.

De griffier,

ILSE ANNÉ

De eerste voorzitter,

Wilfried VAN VAERENBERGH

Article 6

7. L’article 6 de l’avant-projet a pour objet de modifier l’arrêté royal du 18 septembre 2015 ‘portant exécution de l’article 43/1 de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l’intégration sociale’.

Pour autant qu’il ne soit pas porté atteinte à des compétences réservées au pouvoir exécutif et que le législateur ne s’approprie pas ainsi un pouvoir d’exécution, la méthode visant à modifier un arrêté royal directement par la loi est en principe possible. Ce procédé est toutefois fortement déconseillé. Il conduit en effet à combiner des normes législatives et réglementaires dans un même texte, le pouvoir exécutif ne pouvant en principe plus modifier ultérieurement les modifications apportées par le législateur. À la question de savoir si les auteurs de l’avant-projet en sont conscients, le délégué a répondu ce qui suit:

“Oui, par souci de cohérence, l’objectif est de prévoir les compensations suite au transfert en matière de chômage dans un seul projet de texte. Une alternative pourrait consister à reprendre ce point dans un article 43/7”.

Il est recommandé de suivre la suggestion du délégué et de transformer la disposition en projet en un nouvel article 43/7 de la loi du 26 mai 2002.

Le greffier,

Ilse ANNÉ

Le premier président,

Wilfried VAN VAERENBERGH

WETSONTWERP

FILIP,

KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,

ONZE GROET.

Op de voordracht van de minister van Maatschappelijke Integratie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

De minister van Maatschappelijke Integratie is ermee belast in onze naam bij de Kamer van volksvertegenwoordigers het ontwerp van wet in te dienen waarvan de tekst hierna volgt:

HOOFDSTUK 1**Inleidende bepaling****Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

HOOFDSTUK 2**Wijziging van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie****Art. 2**

In titel II, hoofdstuk VI, van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie, wordt in afdeling 4/1, ingevoegd bij de wet van 26 december 2015, een artikel 43/5 ingevoegd, luidende:

“Art. 43/5. Wanneer het leefloon wordt toegekend aan een begunstigde wiens aanvraag werd ingediend van 1 januari 2026 tot en met 30 juni 2026 en die geen recht meer heeft op een werkloosheidsuitkering overeenkomstig artikel 169 van de programmawet van 18 juli 2025, zal de Staat een toelage toekennen aan het centrum.

Deze toelage bedraagt:

— 100 % van het bedrag van het leefloon voor het jaar 2026;

PROJET DE LOI

PHILIPPE,

ROI DES BELGES,

À tous présents et à venir,

SALUT.

Sur la proposition de la ministre de l'Intégration sociale,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

La ministre de l'Intégration sociale est chargée de présenter en notre nom à la Chambre des représentants le projet de loi dont la teneur suit:

CHAPITRE 1**Disposition introductive****Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

CHAPITRE 2**Modification de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale****Art. 2**

Dans le titre II, chapitre VI de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale, il est inséré dans la section 4/1, insérée par la loi du 26 décembre 2015, un article 43/5 rédigé comme suit:

“Art. 43/5. Lorsque le revenu d'intégration est octroyé à un bénéficiaire dont la demande a été introduite entre le 1er janvier 2026 jusqu'au 30 juin 2026 et qui n'a plus droit au bénéfice des allocations de chômage conformément à l'article 169 de la loi-programme du 18 juillet 2025, l'État accorde une subvention au centre.

Cette subvention s'élève à:

— 100 % du montant du revenu d'intégration pour l'année 2026;

— 90 % van het bedrag van het leefloon voor het jaar 2027;

— 80 % van het bedrag van het leefloon voor het jaar 2028;

— 75 % van het bedrag van het leefloon vanaf het jaar 2029.

Art. 3

In titel II, hoofdstuk VI, van dezelfde wet, wordt in afdeling 4/1, ingevoegd bij de wet van 26 december 2015, een artikel 43/6 ingevoegd, luidende:

“Art. 43/6. Een aanvullende toelage wordt toegekend aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wanneer het leefloon wordt toegekend aan een begunstigde wiens aanvraag werd ingediend vanaf 1 juli 2026 en die geen recht meer heeft op een werkloosheidsuitkering overeenkomstig artikel 169 van de programmawet van 18 juli 2025.

Deze toelage bedraagt 15 % van het bedrag van het leefloon.”

Art. 4

In dezelfde titel, in hetzelfde hoofdstuk van dezelfde wet, wordt in afdeling 4/1 een artikel 43/7 ingevoegd dat als volgt luidt:

“Art. 43/7. Voor de jaren 2026 tot en met 2028 wordt aan het OCMW een bijzondere toelage van 518 euro toegekend per dossier vermeld in de volgende alinea en dat voor terugbetaling door de Staat in aanmerking komt.

Het in aanmerking genomen dossier is het dossier van de begunstigde die tussen 1 januari 2026 en 30 juni 2026 werd uitgesloten van het recht op werkloosheidsuitkeringen overeenkomstig artikel 169 van de programwawet van 18 juli 2025.

De in aanmerking te nemen referentieperiode loopt van 1 maart 2026 tot en met 31 maart 2028.”

Art. 5

Artikel 43/2 van dezelfde wet, wordt aangevuld met de paragrafen 6 en 7, luidende:

“§ 6. Het percentage van de bijzondere toelage bedoeld in de leden 1 tot en met 4 wordt aangepast aan

— 90 % du montant du revenu d'intégration pour l'année 2027;

— 80 % du montant du revenu d'intégration pour l'année 2028;

— 75 % du montant du revenu d'intégration à partir de l'année 2029.

Art. 3

Dans le titre II, chapitre VI de la même loi, il est inséré dans la section 4/1, insérée par la loi du 26 décembre 2015, un article 43/6 rédigé comme suit:

“Art. 43/6. Une subvention complémentaire est octroyée au centre public d'action sociale lorsque le revenu d'intégration a été octroyé à un bénéficiaire dont la demande a été introduite à partir du 1er juillet 2026 et qui n'a plus droit au bénéfice des allocations de chômage conformément à l'article 169 de la loi-programme du 18 juillet 2025.

Cette subvention s'élève à 15 % du montant du revenu d'intégration.”

Art. 4

Dans le même titre, dans le même chapitre de la même loi, il est inséré dans la section 4/1, un article 43/7 rédigé comme suit:

“Art 43/7. Pour les années 2026 à 2028, est octroyée au CPAS, une subvention particulière de 518 euros par dossier mentionné à l'alinéa suivant et qui a été pris en compte pour les remboursements par l'État.

Le dossier pris en compte est le dossier du bénéficiaire qui a été exclu entre le 1er janvier 2026 et le 30 juin 2026 du bénéfice des allocations de chômage conformément à l'article 169 de la loi-programme du 18 juillet 2025.

La période de référence à prendre en considération court du 1er mars 2026 au 31 mars 2028 inclus.”

Art. 5

L'article 43/2 de la même loi est complété par les paragraphes 6 et 7 rédigés comme suit:

“§ 6. Le pourcentage de la subvention particulière prévue aux paragraphes 1 à 4 est réadapté en fonction

het aantal bestaande geïndividualiseerde projecten voor maatschappelijke integratie, berekend per kalenderjaar:

— het percentage bedraagt 15 % van het bedrag van het toegekende leefloon wanneer het OCMW met ten minste 80 % van de begunstigten geïndividualiseerde projecten voor maatschappelijke integratie heeft afgesloten;

— het percentage bedraagt 12,5 % van het bedrag van het toegekende leefloon wanneer het OCMW tussen de 60 % en 80 % van de begunstigten geïndividualiseerde projecten voor maatschappelijke integratie heeft afgesloten;

— het percentage bedraagt van 10 % van het bedrag van het toegekende leefloon wanneer het OCMW tussen de 40 % en 60 % van de begunstigten geïndividualiseerde projecten voor maatschappelijke integratie heeft afgesloten;

— het percentage bedraagt 7,5 % van het bedrag van het toegekende leefloon wanneer het OCMW tussen de 20 % en 40 % van de begunstigten geïndividualiseerde projecten voor maatschappelijke integratie heeft afgesloten;

— het percentage bedraagt 5 % van het bedrag van het toegekende leefloon wanneer het OCMW minder dan 20 % van de begunstigten geïndividualiseerde projecten voor maatschappelijke integratie heeft afgesloten.

§ 7. Een aanvullende toelage wordt toegekend aan het centrum voor de kosten van begeleiding en activering op voorwaarde dat aan de in de volgende alinea's vermelde voorwaarden is voldaan.

Deze toelage wordt toegekend wanneer het leefloon is toegekend aan de leefloongerechtigde die niet langer gerechtigd is omdat hij niet langer voldoet aan de voorwaarde van artikel 3, 5°, van de wet wegens uitoefening van een beroepsactiviteit die aanleiding kan geven tot een inkomen in de zin van artikel 23, § 1, 1°, 2° of 4°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen van 1992 en op voorwaarde dat hij of zij gedurende een ononderbroken periode van één jaar geen aanspraak meer maakt op dit recht.

Bovendien nam hij op het moment dat hij een leefloon ontving deel aan een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie.

Het bedrag van de bijkomende toelage bedraagt een twaalfde van het jaarlijks bedrag van het leefloon, vastgesteld in artikel 14, § 1, eerste lid, 3°."

du nombre de projets individualisés d'intégration sociale existants, calculé par année civile:

— le pourcentage s'élève à 15 % du montant du revenu d'intégration octroyé lorsque le CPAS a conclu des projets d'intégration sociale individualisés avec au moins 80 % des bénéficiaires;

— le pourcentage s'élève à 12,5 % du montant du revenu d'intégration octroyé lorsque le CPAS a conclu des projets d'intégration sociale individualisés avec entre 60 % et 80 % des bénéficiaires;

— le pourcentage s'élève à 10 % du montant du revenu d'intégration octroyé lorsque le CPAS a conclu des projets individualisés d'intégration sociale entre 40 % et 60 % des bénéficiaires;

— le pourcentage s'élève à 7,5 % du montant du revenu d'intégration octroyé lorsque le CPAS a conclu des projets individualisés d'intégration sociale entre 20 % et 40 % des bénéficiaires;

— le pourcentage s'élève à 5 % du montant du revenu d'intégration octroyé lorsque le CPAS a conclu des projets individualisés d'intégration sociale pour moins de 20 % des bénéficiaires.

§ 7. Une subvention complémentaire est due au centre pour les frais d'accompagnement et d'activation pour autant que les conditions mentionnées aux alinéas suivants soient remplies.

Cette subvention est octroyée par le bénéficiaire du revenu d'intégration qui n'est plus bénéficiaire du droit à l'intégration sociale parce qu'il ne répond plus à la condition prévue à l'article 3, 5°, de la loi en raison de l'exercice d'une activité professionnelle susceptible de produire un revenu au sens de l'article 23, § 1er, 1°, 2° ou 4°, du Code des impôts sur les revenus de 1992 et pour autant qu'il ne bénéficie plus de ce droit pendant une période d'un an ininterrompu.

En outre au moment où il était bénéficiaire, celui-ci bénéficiait d'un projet individualisé d'intégration sociale.

Le montant de subvention supplémentaire s'élève à un douzième du montant annuel du revenu d'intégration, fixé à l'article 14, § 1er, alinéa 1, 3°."

HOOFDSTUK 3

Inwerkingtreding

Art. 6

Deze wet treedt in werking op een door de Koning te bepalen datum, met uitzondering van artikel 5 dat in werking treedt op 1 januari 2028.

Gegeven te Brussel, 17 oktober 2025.

FILIP

VAN KONINGSWEGE:

De minister van Maatschappelijke Integratie,

Anneleen Van Bossuyt

CHAPITRE 3

Entrée en vigueur

Art. 6

La présente loi entre en vigueur à une date à déterminer par le Roi, à l'exception de son article 5 qui entre en vigueur le 1er janvier 2028.

Donné à Bruxelles, le 17 octobre 2025.

PHILIPPE

PAR LE ROI:

La ministre de l'Intégration sociale,

Anneleen Van Bossuyt

COÖRDINATIE VAN DE ARTIKELEN

Basistekst	Tekst aangepast aan het wetsontwerp
<i>Wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie</i>	
HOOFDSTUK VI. – Staatstoelage.	HOOFDSTUK VI. – Staatstoelage.
Afdeling 3. – Personeelskosten.	Afdeling 3. – Personeelskosten.
Art. 40. Een toelage wordt aan het centrum verleend als tegemoetkoming in de personeelskosten per dossier waarvoor het centrum een staatstoelage ontvangt naar aanleiding van de toekenning van een leefloon of een tewerkstelling. Deze toelage bedraagt 250 EUR op jaarbasis en wordt berekend in functie van het aantal dagen dat het centrum voormelde staatstoelage ontvangt. De Koning bepaalt bij besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad de voorwaarden en toekenningsmodaliteiten van die toelage. (De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, het bedrag van de in het eerste lid vermelde toelage aanpassen.) (NOTA: Het bedrag van de toelage verleend als tegemoetkoming in de personeelskosten bepaald in artikel 40, eerste lid, wordt als volgt vervangen: 1° op 1 oktober 2004, door het bedrag “278,00”; 2° op 1 januari 2006, door het bedrag “285,00”; 3° op 1 januari 2007, door het bedrag “320,00”; zie KB 2004-09-27/34, art. 1)	Art. 40. Een toelage wordt aan het centrum verleend als tegemoetkoming in de personeelskosten per dossier waarvoor het centrum een staatstoelage ontvangt naar aanleiding van de toekenning van een leefloon of een tewerkstelling. Deze toelage bedraagt 250 EUR op jaarbasis en wordt berekend in functie van het aantal dagen dat het centrum voormelde staatstoelage ontvangt. De Koning bepaalt bij besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad de voorwaarden en toekenningsmodaliteiten van die toelage. (De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, het bedrag van de in het eerste lid vermelde toelage aanpassen.) (NOTA: Het bedrag van de toelage verleend als tegemoetkoming in de personeelskosten bepaald in artikel 40, eerste lid, wordt als volgt vervangen: 1° op 1 oktober 2004, door het bedrag “278,00”; 2° op 1 januari 2006, door het bedrag “285,00”; 3° op 1 januari 2007, door het bedrag “320,00”; zie KB 2004-09-27/34, art. 1)
Afdeling 4. – Andere verhoogde toelagen.	Afdeling 4. – Andere verhoogde toelagen.
Art. 41. De toelage bedraagt 100 % van het bedrag van het leefloon gedurende een periode van ten hoogste (twee jaar), wanneer het wordt toegekend aan een rechthebbende die zijn hoedanigheid van dakloze verliest, zoals bedoeld door artikel 14, § 3, eerste lid.	Art. 41. De toelage bedraagt 100 % van het bedrag van het leefloon gedurende een periode van ten hoogste (twee jaar), wanneer het wordt toegekend aan een rechthebbende die zijn hoedanigheid van dakloze verliest, zoals bedoeld door artikel 14, § 3, eerste lid.
Art. 42. De toelage bedraagt 100 % van de verhoging van het leefloon, verleend met toepassing van artikel 14, § 3, eerste lid, aan de begunstigde die zijn hoedanigheid van dakloze verliest.	Art. 42. De toelage bedraagt 100 % van de verhoging van het leefloon, verleend met toepassing van artikel 14, § 3, eerste lid, aan de begunstigde die zijn hoedanigheid van dakloze verliest.
Art. 43. Zij bedraagt 100 % van het bedrag van het leefloon voor een periode van maximaal vijf jaar wanneer dat wordt toegekend aan een rechthebbende	Art. 43. Zij bedraagt 100 % van het bedrag van het leefloon voor een periode van maximaal vijf jaar wanneer dat wordt toegekend aan een rechthebbende

ingeschreven in het vreemdelingenregister, en dit tot de dag van zijn inschrijving in het bevolkingsregister.	ingeschreven in het vreemdelingenregister, en dit tot de dag van zijn inschrijving in het bevolkingsregister.
Afdeling 4/1. – Bijzondere toelagen.	Afdeling 4/1. – Bijzondere toelagen.
Art. 43/1. Wat het jaar 2014 betreft wordt aan het centrum een bijzondere toelage van 49,12 EUR toegekend per dossier dat in aanmerking werd genomen in 2012 voor de terugbetalingen door de Staat. De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, het bedrag van deze toelage voor de volgende jaren evenals het referentiejaar dat in aanmerking wordt genomen.	Art. 43/1. Wat het jaar 2014 betreft wordt aan het centrum een bijzondere toelage van 49,12 EUR toegekend per dossier dat in aanmerking werd genomen in 2012 voor de terugbetalingen door de Staat. De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, het bedrag van deze toelage voor de volgende jaren evenals het referentiejaar dat in aanmerking wordt genomen.
Art. 43/2. § 1. Een bijzondere toelage van 10 % van het toegekende bedrag van het leefloon is verschuldigd aan het centrum voor de kosten van begeleiding en activering wanneer er voor de rechthebbende een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie bestaat. De bijzondere toelage wordt slechts eenmaal gedurende het leven van de rechthebbende toegekend en dit gedurende een kalenderjaar te rekenen vanaf de eerste dag van de maand waarin het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie werd ondertekend. Deze toelage kan gevolgd worden door of voorafgaan aan de in § 2 bedoelde bijzondere toelage.	Art. 43/2. § 1. Een bijzondere toelage van 10 % van het toegekende bedrag van het leefloon is verschuldigd aan het centrum voor de kosten van begeleiding en activering wanneer er voor de rechthebbende een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie bestaat. De bijzondere toelage wordt slechts eenmaal gedurende het leven van de rechthebbende toegekend en dit gedurende een kalenderjaar te rekenen vanaf de eerste dag van de maand waarin het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie werd ondertekend. Deze toelage kan gevolgd worden door of voorafgaan aan de in § 2 bedoelde bijzondere toelage.
§ 2. In afwijking van § 1 is de bijzondere toelage van 10 % van het toegekende bedrag van het leefloon aan het centrum voor de kosten van begeleiding en activering verschuldigd wanneer er voor de rechthebbende een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie gesloten met toepassing van artikel 11, § 2, eerste lid, (a), bestaat en dit gedurende de hele periode dat er een dergelijk geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie bestaat. De bijzondere toelage van 10 % is verschuldigd vanaf de eerste dag van de maand waarin het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie werd ondertekend.	§ 2. In afwijking van § 1 is de bijzondere toelage van 10 % van het toegekende bedrag van het leefloon aan het centrum voor de kosten van begeleiding en activering verschuldigd wanneer er voor de rechthebbende een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie gesloten met toepassing van artikel 11, § 2, eerste lid, (a), bestaat en dit gedurende de hele periode dat er een dergelijk geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie bestaat. De bijzondere toelage van 10 % is verschuldigd vanaf de eerste dag van de maand waarin het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie werd ondertekend.
§ 3. In afwijking van § 1 blijft de bijzondere toelage van 10 % van het toegekende bedrag van het leefloon verschuldigd aan het centrum voor de kosten van begeleiding en activering gedurende een tweede kalenderjaar voor de dossiers met betrekking tot personen die bijzonder ver verwijderd zijn van een maatschappelijke of socioprofessionele integratie en	§ 3. In afwijking van § 1 blijft de bijzondere toelage van 10 % van het toegekende bedrag van het leefloon verschuldigd aan het centrum voor de kosten van begeleiding en activering gedurende een tweede kalenderjaar voor de dossiers met betrekking tot personen die bijzonder ver verwijderd zijn van een maatschappelijke of socioprofessionele integratie en

dit voor zover er een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie bestaat.

De Koning bepaalt bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad de minimumvoorwaarden en de nadere regels waaraan een dossier met betrekking tot personen die bijzonder ver verwijderd zijn van een maatschappelijke of socioprofessionele integratie voldoet. Deze toelage kan gevolgd worden door of voorafgaan aan de in paragraaf 2 bedoelde bijzondere toelage

dit voor zover er een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie bestaat.

De Koning bepaalt bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad de minimumvoorwaarden en de nadere regels waaraan een dossier met betrekking tot personen die bijzonder ver verwijderd zijn van een maatschappelijke of socioprofessionele integratie voldoet. Deze toelage kan gevolgd worden door of voorafgaan aan de in paragraaf 2 bedoelde bijzondere toelage

§ 4. In afwijking van § 1 is de bijzondere toelage van 10 % van het toegekende bedrag van het leefloon een tweede maal gedurende het leven van de rechthebbende verschuldigd aan het centrum voor de kosten van begeleiding en activering en dit op voorwaarde dat er een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie bestaat, op voorwaarde dat de betrokkene bijzonder kwetsbaar is en een bijzondere aandacht van het centrum behoeft en op voorwaarde dat de betrokkene geen recht op maatschappelijke integratie had gedurende de twaalf voorafgaande maanden.

Deze bijzondere toelage is niet verschuldigd voor de dossiers waarvoor er in het verleden reeds een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie gesloten met toepassing van artikel 11, § 2, eerste lid, (a), werd betoelaagd.

De Koning bepaalt bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad de minimumvoorwaarden en de nadere regels waaraan een dossier moet voldoen opdat er sprake is van een persoon die bijzonder kwetsbaar is en een bijzondere aandacht behoeft van het centrum.

De bijzondere toelage is dan verschuldigd vanaf de eerste dag van de maand waarin het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie werd ondertekend.

§ 4. In afwijking van § 1 is de bijzondere toelage van 10 % van het toegekende bedrag van het leefloon een tweede maal gedurende het leven van de rechthebbende verschuldigd aan het centrum voor de kosten van begeleiding en activering en dit op voorwaarde dat er een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie bestaat, op voorwaarde dat de betrokkene bijzonder kwetsbaar is en een bijzondere aandacht van het centrum behoeft en op voorwaarde dat de betrokkene geen recht op maatschappelijke integratie had gedurende de twaalf voorafgaande maanden.

Deze bijzondere toelage is niet verschuldigd voor de dossiers waarvoor er in het verleden reeds een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie gesloten met toepassing van artikel 11, § 2, eerste lid, (a), werd betoelaagd.

De Koning bepaalt bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad de minimumvoorwaarden en de nadere regels waaraan een dossier moet voldoen opdat er sprake is van een persoon die bijzonder kwetsbaar is en een bijzondere aandacht behoeft van het centrum.

De bijzondere toelage is dan verschuldigd vanaf de eerste dag van de maand waarin het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie werd ondertekend.

§ 5. In afwijking van de voorgaande paragrafen, bedraagt het bedrag van de bijzondere toelage voorzien in de voorgaande paragrafen 20 % van het toegekende bedrag van het leefloon wanneer de begunstigde jonger is dan 25 jaar of wanneer hij onder artikel 11, § 2, eerste lid, (a), valt.

Deze afwijking geldt alleen voor de leefloonbedragen die toegekend zijn tussen 1 april 2021 en 30 september 2021.

§ 5. In afwijking van de voorgaande paragrafen, bedraagt het bedrag van de bijzondere toelage voorzien in de voorgaande paragrafen 20 % van het toegekende bedrag van het leefloon wanneer de begunstigde jonger is dan 25 jaar of wanneer hij onder artikel 11, § 2, eerste lid, (a), valt.

Deze afwijking geldt alleen voor de leefloonbedragen die toegekend zijn tussen 1 april 2021 en 30 september 2021.

§ 6. Het percentage van de bijzondere toelage bedoeld in de leden 1 tot en met 4 wordt aangepast aan het aantal bestaande geïndividualiseerde projecten voor maatschappelijke integratie, berekend per kalenderjaar:

- het percentage bedraagt 15 % van het bedrag van het toegekende leefloon wanneer het OCMW met ten minste 80 % van de begunstigten geïndividualiseerde projecten voor maatschappelijke integratie heeft afgesloten;

- het percentage bedraagt 12,5 % van het bedrag van het toegekende leefloon wanneer het OCMW tussen de 60 % en 80 % van de begunstigten geïndividualiseerde projecten voor maatschappelijke integratie heeft afgesloten;

- het percentage bedraagt van 10 % van het bedrag van het toegekende leefloon wanneer het OCMW tussen de 40 % en 60 % van de begunstigten geïndividualiseerde projecten voor maatschappelijke integratie heeft afgesloten;

- het percentage bedraagt 7,5 % van het bedrag van het toegekende leefloon wanneer het OCMW tussen de 20 % en 40 % van de begunstigten geïndividualiseerde projecten voor maatschappelijke integratie heeft afgesloten;

- het percentage bedraagt 5 % van het bedrag van het toegekende leefloon wanneer het OCMW minder dan 20 % van de begunstigten geïndividualiseerde projecten voor maatschappelijke integratie heeft afgesloten.

§ 7. Een aanvullende toelage wordt toegekend aan het centrum voor de kosten van begeleiding en activering op voorwaarde dat aan de in de volgende alinea's vermelde voorwaarden is voldaan.

Deze toelage wordt toegekend wanneer het leefloon is toegekend aan de leefloongerechtigde die niet langer gerechtigd is omdat hij niet langer voldoet aan de voorwaarde van artikel 3, 5°, van de wet wegens uitoefening van een beroepsactiviteit die aanleiding kan geven tot een inkomen in de zin van artikel 23, § 1, 1°, 2° of 4° van het Wetboek van de inkomstenbelastingen van 1992 en op voorwaarde dat hij of zij gedurende een ononderbroken periode van één jaar geen aanspraak meer maakt op dit recht.

	Bovendien nam hij op het moment dat hij een leefloon ontving deel aan een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie. Het bedrag van de bijkomende toelage bedraagt een twaalfde van het jaarlijks bedrag van het leefloon, vastgesteld in artikel 14, § 1, eerste lid, 3°.
Art. 43/3. § 1. Voor 2016 en 2017 is een bijkomende toelage van 10 % van het subsidiebedrag van het leefloon verschuldigd aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn voor elke persoon die in 2016 of in 2017 voor de eerste keer een leefloon ontvangt in de hoedanigheid van erkend vluchteling in de zin van artikel 49 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.	Art. 43/3. § 1. Voor 2016 en 2017 is een bijkomende toelage van 10 % van het subsidiebedrag van het leefloon verschuldigd aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn voor elke persoon die in 2016 of in 2017 voor de eerste keer een leefloon ontvangt in de hoedanigheid van erkend vluchteling in de zin van artikel 49 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.
§ 2. Tussen 1 december 2016 en 31 december 2017 is een bijkomende toelage van 10 % van het subsidiebedrag van het leefloon, verschuldigd aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn voor elke persoon die in die periode voor de eerste keer een leefloon ontvangt in de hoedanigheid van subsidiair beschermde in de zin van artikel 49/2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.	§ 2. Tussen 1 december 2016 en 31 december 2017 is een bijkomende toelage van 10 % van het subsidiebedrag van het leefloon, verschuldigd aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn voor elke persoon die in die periode voor de eerste keer een leefloon ontvangt in de hoedanigheid van subsidiair beschermde in de zin van artikel 49/2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.
Art. 43/4. Een bijkomende toelage van 15% van het subsidiebedrag van het leefloon is verschuldigd aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wanneer het leefloon is toegekend aan een leefloonbegunstigde wiens aanvraag is ingediend tussen 1 juni 2020 en 30 september 2021 en die de laatste drie maanden voorafgaand aan zijn aanvraag geen leefloon heeft genoten. Deze bijkomende toelage geldt alleen voor de leefloonbedragen die toegekend zijn [4 tussen 1 juni 2020 en 30 september 2021.	Art. 43/4. Een bijkomende toelage van 15% van het subsidiebedrag van het leefloon is verschuldigd aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wanneer het leefloon is toegekend aan een leefloonbegunstigde wiens aanvraag is ingediend tussen 1 juni 2020 en 30 september 2021 en die de laatste drie maanden voorafgaand aan zijn aanvraag geen leefloon heeft genoten. Deze bijkomende toelage geldt alleen voor de leefloonbedragen die toegekend zijn tussen 1 juni 2020 en 30 september 2021.
	Art. 43/5. Wanneer het leefloon wordt toegekend aan een begunstigde wiens aanvraag werd ingediend van 1 januari 2026 tot en met 30 juni 2026 en die geen recht meer heeft op een werkloosheidsuitkering overeenkomstig artikel 169 van de programmawet van 18 juli 2025, zal de Staat een toelage toekennen aan het centrum. Deze toelage bedraagt:

	- 100 % van het bedrag van het leefloon voor het jaar 2026; - 90 % van het bedrag van het leefloon voor het jaar 2027; - 80 % van het bedrag van het leefloon voor het jaar 2028; - 75 % van het bedrag van het leefloon vanaf het jaar 2029.
	Art. 43/6. Een aanvullende toelage wordt toegekend aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wanneer het leefloon wordt toegekend aan een begunstigde wiens aanvraag werd ingediend vanaf 1 juli 2026 en die geen recht meer heeft op een werkloosheidsuitkering overeenkomstig artikel 169 van de programmawet van 18 juli 2025. Deze toelage bedraagt 15 % van het bedrag van het leefloon.
	Art. 43/7. Voor de jaren 2026 tot en met 2028 wordt aan het OCMW een bijzondere toelage van 518 euro toegekend per dossier vermeld in de volgende alinea en dat voor terugbetaling door de Staat in aanmerking komt. Het in aanmerking genomen dossier is het dossier van de begunstigde die tussen 1 januari 2026 en 30 juni 2026 werd uitgesloten van het recht op werkloosheidsuitkeringen overeenkomstig artikel 169 van de programmawet van 18 juli 2025. De in aanmerking te nemen referentieperiode loopt van 1 maart 2026 tot en met 31 maart 2028.

COORDINATION DES ARTICLES

Texte de base	Texte adapté au projet de loi
<i>Loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale</i>	
CHAPITRE VI. – De la subvention de l'État.	CHAPITRE VI. – De la subvention de l'État.
Section 3. – Frais de personnel.	Section 3. – Frais de personnel.
Art. 40. Une subvention est accordée au centre à titre d'intervention dans les frais de personnel par dossier pour lequel le centre reçoit une subvention de l'État suite à l'octroi d'un revenu d'intégration ou d'un emploi. Cette subvention s'élève à 250 EUR sur une base annuelle et est calculée en fonction du nombre de jours durant lequel le centre reçoit la subvention précitée de l'État. Le Roi fixe par arrêté délibéré en Conseil des Ministres les conditions et modalités d'octroi de cette subvention. (Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres adapter le montant de la subvention mentionné à l'alinéa 1er.) (NOTE: Le montant de l'intervention dans les frais de personnel fixé à l'article 40, alinéa 1er, est remplacé comme suit: 1° au 1er octobre 2004, par le montant "278,00"; 2° au 1er janvier 2006, par le montant "285,00"; 3° au 1er janvier 2007, par le montant "320,00"; voir AR 2004-09-27/34, art. 1)	Art. 40. Une subvention est accordée au centre à titre d'intervention dans les frais de personnel par dossier pour lequel le centre reçoit une subvention de l'État suite à l'octroi d'un revenu d'intégration ou d'un emploi. Cette subvention s'élève à 250 EUR sur une base annuelle et est calculée en fonction du nombre de jours durant lequel le centre reçoit la subvention précitée de l'État. Le Roi fixe par arrêté délibéré en Conseil des Ministres les conditions et modalités d'octroi de cette subvention. (Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres adapter le montant de la subvention mentionné à l'alinéa 1er.) (NOTE: Le montant de l'intervention dans les frais de personnel fixé à l'article 40, alinéa 1er, est remplacé comme suit: 1° au 1er octobre 2004, par le montant "278,00"; 2° au 1er janvier 2006, par le montant "285,00"; 3° au 1er janvier 2007, par le montant "320,00"; voir AR 2004-09-27/34, art. 1)
Section 4. – Autres subventions majorées.	Section 4. – Autres subventions majorées.
Art. 41. La subvention est égale à 100 % du montant du revenu d'intégration pendant une période maximale (de deux ans) lorsqu'il est octroyé à un bénéficiaire qui perd sa qualité de sans-abri tel que visé à l'article 14, § 3, alinéa 1.	Art. 41. La subvention est égale à 100 % du montant du revenu d'intégration pendant une période maximale (de deux ans) lorsqu'il est octroyé à un bénéficiaire qui perd sa qualité de sans-abri tel que visé à l'article 14, § 3, alinéa 1.
Art. 42. La subvention est égale à 100 % de la majoration du revenu d'intégration octroyé en application de l'article 14, § 3, alinéa 1, au bénéficiaire qui perd sa qualité de sans-abri.	Art. 42. La subvention est égale à 100 % de la majoration du revenu d'intégration octroyé en application de l'article 14, § 3, alinéa 1, au bénéficiaire qui perd sa qualité de sans-abri.
Art. 43. Elle est égale à 100 % du montant du revenu d'intégration pour une période maximale de cinq ans lorsqu'il est octroyé à un bénéficiaire inscrit dans le	Art. 43. Elle est égale à 100 % du montant du revenu d'intégration pour une période maximale de cinq ans lorsqu'il est octroyé à un bénéficiaire inscrit dans le

registre des étrangers et ce jusqu'au jour de son inscription dans le registre de population.	registre des étrangers et ce jusqu'au jour de son inscription dans le registre de population.
Section 4/1. – Subventions particulières.	Section 4/1. – Subventions particulières.
Art. 43/1. Pour l'année 2014, est octroyé au centre, une subvention particulière de 49,12 EUR par dossier qui a été pris en compte en 2012 pour les remboursements par l'État. Le Roi détermine, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, le montant de cette subvention pour les années ultérieures ainsi que l'année de référence prise en compte.	Art. 43/1. Pour l'année 2014, est octroyé au centre, une subvention particulière de 49,12 EUR par dossier qui a été pris en compte en 2012 pour les remboursements par l'État. Le Roi détermine, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, le montant de cette subvention pour les années ultérieures ainsi que l'année de référence prise en compte.
Art. 43/2. § 1er. Une subvention particulière de 10 % du montant octroyé du revenu d'intégration est due au centre pour les frais d'accompagnement et d'activation lorsqu'il existe un projet individualisé d'intégration sociale pour le bénéficiaire. La subvention particulière n'est octroyée qu'une seule fois pendant la vie du bénéficiaire, et ce pendant une année civile à compter du premier jour du mois au cours duquel le projet individualisé d'intégration sociale a été signé. Cette subvention peut être suivie ou précédée de la subvention particulière visée au § 2.	Art. 43/2. § 1er. Une subvention particulière de 10 % du montant octroyé du revenu d'intégration est due au centre pour les frais d'accompagnement et d'activation lorsqu'il existe un projet individualisé d'intégration sociale pour le bénéficiaire. La subvention particulière n'est octroyée qu'une seule fois pendant la vie du bénéficiaire, et ce pendant une année civile à compter du premier jour du mois au cours duquel le projet individualisé d'intégration sociale a été signé. Cette subvention peut être suivie ou précédée de la subvention particulière visée au § 2.
§ 2. Par dérogation au § 1er, la subvention particulière de 10 % du montant octroyé du revenu d'intégration est due au centre pour les frais d'accompagnement et d'activation lorsqu'il existe un projet individualisé d'intégration sociale pour le bénéficiaire en application de l'article 11, § 2, alinéa 1er, (a), et ce pendant toute la période pour laquelle il existe un tel projet individualisé d'intégration sociale. La subvention particulière de 10 % est due à compter du premier jour du mois au cours duquel le projet individualisé d'intégration sociale a été signé.	§ 2. Par dérogation au § 1er, la subvention particulière de 10 % du montant octroyé du revenu d'intégration est due au centre pour les frais d'accompagnement et d'activation lorsqu'il existe un projet individualisé d'intégration sociale pour le bénéficiaire en application de l'article 11, § 2, alinéa 1er, (a), et ce pendant toute la période pour laquelle il existe un tel projet individualisé d'intégration sociale. La subvention particulière de 10 % est due à compter du premier jour du mois au cours duquel le projet individualisé d'intégration sociale a été signé.
§ 3. Par dérogation au § 1er, la subvention particulière de 10 % du montant octroyé du revenu d'intégration reste due au centre pour les frais d'accompagnement et d'activation pendant une deuxième année civile pour les dossiers concernant des personnes particulièrement éloignées d'une intégration sociale ou socioprofessionnelle, et ce pour autant qu'il existe un projet individualisé d'intégration sociale. Le Roi fixe par arrêté délibéré en Conseil des ministres les conditions minimales et les modalités auxquelles doit satisfaire un dossier concernant des personnes particulièrement éloignées d'une intégration sociale ou socioprofessionnelle. Cette subvention peut être suivie	§ 3. Par dérogation au § 1er, la subvention particulière de 10 % du montant octroyé du revenu d'intégration reste due au centre pour les frais d'accompagnement et d'activation pendant une deuxième année civile pour les dossiers concernant des personnes particulièrement éloignées d'une intégration sociale ou socioprofessionnelle, et ce pour autant qu'il existe un projet individualisé d'intégration sociale. Le Roi fixe par arrêté délibéré en Conseil des ministres les conditions minimales et les modalités auxquelles doit satisfaire un dossier concernant des personnes particulièrement éloignées d'une intégration sociale ou socioprofessionnelle. Cette subvention peut être

ou précédée de la subvention particulière visée au paragraphe 2.	suivie ou précédée de la subvention particulière visée au paragraphe 2.
§ 4. Par dérogation au § 1er, la subvention particulière de 10 % du montant octroyé du revenu d'intégration est due une deuxième fois au centre pour les frais d'accompagnement et d'activation pendant la vie de l'intéressé, et ce à condition qu'il existe un projet individualisé d'intégration sociale, à condition que l'intéressé soit particulièrement vulnérable et nécessite une attention particulière du centre et à condition que l'intéressé n'avait pas droit à l'intégration sociale pendant les douze mois précédents. Cette subvention particulière n'est pas due pour les dossiers pour lesquels un projet individualisé d'intégration sociale en application de l'article 11, § 2, alinéa 1er, (a), a déjà été subventionné dans le passé. Le Roi fixe par arrêté délibéré en Conseil des ministres les conditions minimales et les modalités auxquelles doit satisfaire un dossier afin qu'il soit question d'une personne particulièrement vulnérable et qui nécessite une attention particulière du centre. La subvention particulière est alors due à partir du premier jour du mois au cours duquel le projet individualisé d'intégration sociale a été signé.	§ 4. Par dérogation au § 1er, la subvention particulière de 10 % du montant octroyé du revenu d'intégration est due une deuxième fois au centre pour les frais d'accompagnement et d'activation pendant la vie de l'intéressé, et ce à condition qu'il existe un projet individualisé d'intégration sociale, à condition que l'intéressé soit particulièrement vulnérable et nécessite une attention particulière du centre et à condition que l'intéressé n'avait pas droit à l'intégration sociale pendant les douze mois précédents. Cette subvention particulière n'est pas due pour les dossiers pour lesquels un projet individualisé d'intégration sociale en application de l'article 11, § 2, alinéa 1er, (a), a déjà été subventionné dans le passé. Le Roi fixe par arrêté délibéré en Conseil des ministres les conditions minimales et les modalités auxquelles doit satisfaire un dossier afin qu'il soit question d'une personne particulièrement vulnérable et qui nécessite une attention particulière du centre. La subvention particulière est alors due à partir du premier jour du mois au cours duquel le projet individualisé d'intégration sociale a été signé.
§ 5. Par dérogation aux paragraphes précédents, le montant de la subvention particulière prévue aux paragraphes précédents s'élève à 20 % du montant octroyé du revenu d'intégration lorsque le bénéficiaire a moins de 25 ans ou qu'il relève de l'article 11, § 2, alinéa 1er, a. Cette dérogation n'est applicable qu'au montant du revenu d'intégration octroyé entre le 1er avril 2021 et le 30 septembre 2021.	§ 5. Par dérogation aux paragraphes précédents, le montant de la subvention particulière prévue aux paragraphes précédents s'élève à 20 % du montant octroyé du revenu d'intégration lorsque le bénéficiaire a moins de 25 ans ou qu'il relève de l'article 11, § 2, alinéa 1er, a. Cette dérogation n'est applicable qu'au montant du revenu d'intégration octroyé entre le 1er avril 2021 et le 30 septembre 2021.
	§ 6. Le pourcentage de la subvention particulière prévue aux paragraphes 1 à 4 est réadapté en fonction du nombre de projets individualisés d'intégration sociale existants, calculé par année civile: - le pourcentage s'élève à 15 % du montant du revenu d'intégration octroyé lorsque le CPAS a conclu des projets d'intégration sociale individualisés avec au moins 80 % des bénéficiaires; - le pourcentage s'élève à 12,5% du montant du revenu d'intégration octroyé lorsque le CPAS a

	conclu des projets d'intégration sociale individualisés avec entre 60% et 80% des bénéficiaires; - le pourcentage s'élève à 10% du montant du revenu d'intégration octroyé lorsque le CPAS a conclu des projets individualisés d'intégration sociale entre 40% et 60% des bénéficiaires; - le pourcentage s'élève à 7,5% du montant du revenu d'intégration octroyé lorsque le CPAS a conclu des projets individualisés d'intégration sociale entre 20% et 40% des bénéficiaires; - le pourcentage s'élève à 5% du montant du revenu d'intégration octroyé lorsque le CPAS a conclu des projets individualisés d'intégration sociale pour moins de 20% des bénéficiaires.
	§ 7. Une subvention complémentaire est due au centre pour les frais d'accompagnement et d'activation pour autant que les conditions mentionnées aux alinéas suivants soient remplies. Cette subvention est octroyée par bénéficiaire du revenu d'intégration qui n'est plus bénéficiaire du droit à l'intégration sociale parce qu'il ne répond plus à la condition prévue à l'article 3, 5° de la loi en raison de l'exercice d'une activité professionnelle susceptible de produire un revenu au sens de l'article 23, § 1, 1°, 2° ou 4° du Code des impôts sur les revenus de 1992 et pour autant qu'il ne bénéficie plus de ce droit pendant une période d'un an ininterrompu. En outre au moment où il était bénéficiaire, celui-ci bénéficiait d'un projet individualisé d'intégration sociale. Le montant de subvention supplémentaire s'élève à un douzième du montant annuel du revenu d'intégration, fixé à l'article 14, § 1, alinéa 1, 3°.
Art. 43/3. § 1 ^{er} . Pour 2016 et 2017, une subvention complémentaire de 10 % du montant subventionné du revenu d'intégration est due au centre public d'action sociale pour chaque personne qui perçoit pour la première fois en 2016 ou en 2017 le revenu d'intégration en qualité de réfugié reconnu au sens de l'article 49 de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers.	Art. 43/3. § 1 ^{er} . Pour 2016 et 2017, une subvention complémentaire de 10 % du montant subventionné du revenu d'intégration est due au centre public d'action sociale pour chaque personne qui perçoit pour la première fois en 2016 ou en 2017 le revenu d'intégration en qualité de réfugié reconnu au sens de l'article 49 de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers.
§ 2. Entre le 1 ^{er} décembre 2016 et le 31 décembre 2017, une subvention complémentaire de 10 % du montant	§ 2. Entre le 1 ^{er} décembre 2016 et le 31 décembre 2017, une subvention complémentaire de 10 % du

subventionné du revenu d'intégration est due au centre public d'action sociale pour chaque personne qui perçoit pour la première fois, pendant cette période, le revenu d'intégration en qualité de bénéficiaire de la protection subsidiaire au sens de l'article 49/2 de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers.	montant subventionné du revenu d'intégration est due au centre public d'action sociale pour chaque personne qui perçoit pour la première fois, pendant cette période, le revenu d'intégration en qualité de bénéficiaire de la protection subsidiaire au sens de l'article 49/2 de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers.
Art. 43/4. Une subvention complémentaire de 15% du montant subventionné du revenu d'intégration est due au centre public d'action sociale lorsque le revenu d'intégration a été octroyé à un bénéficiaire du revenu d'intégration dont la demande a été introduite entre le 1er juin 2020 et le 30 septembre 2021 et qui n'a pas bénéficié du revenu d'intégration au cours des trois derniers mois précédant sa demande. Cette subvention complémentaire ne vaut que pour les montants de revenu d'intégration octroyés entre le 1er juin 2020 et le 30 septembre 2021.	Art. 43/4. Une subvention complémentaire de 15% du montant subventionné du revenu d'intégration est due au centre public d'action sociale lorsque le revenu d'intégration a été octroyé à un bénéficiaire du revenu d'intégration dont la demande a été introduite entre le 1er juin 2020 et le 30 septembre 2021 et qui n'a pas bénéficié du revenu d'intégration au cours des trois derniers mois précédant sa demande. Cette subvention complémentaire ne vaut que pour les montants de revenu d'intégration octroyés entre le 1er juin 2020 et le 30 septembre 2021.
	Art. 43/5. Lorsque le revenu d'intégration est octroyé à un bénéficiaire dont la demande a été introduite entre le 1er janvier 2026 jusqu'au 30 juin 2026 et qui n'a plus droit au bénéfice des allocations de chômage conformément à l'article 169 de la loi-programme du 18 juillet 2025, l'État accorde une subvention au centre. Cette subvention s'élève à: - 100% du montant du revenu d'intégration pour l'année 2026; - 90% du montant du revenu d'intégration pour l'année 2027; - 80% du montant du revenu d'intégration pour l'année 2028; - 75% du montant du revenu d'intégration à partir de l'année 2029.
	Art. 43/6. Une subvention complémentaire est octroyée au centre public d'action sociale lorsque le revenu d'intégration a été octroyé à un bénéficiaire dont la demande a été introduite à partir du 1er juillet 2026 et qui n'a plus droit au bénéfice des allocations de chômage conformément à l'article 169 de la loi-programme du 18 juillet 2025. Cette subvention s'élève à 15% du montant du revenu d'intégration

Art. 43/7. Pour les années 2026 à 2028, est octroyée au CPAS, une subvention particulière de 518 euros par dossier mentionné à l'alinéa suivant et qui a été pris en compte pour les remboursements par l'État.

Le dossier pris en compte est le dossier du bénéficiaire qui a été exclu entre le 1er janvier 2026 et le 30 juin 2026 du bénéfice des allocations de chômage conformément à l'article 169 de la loi-programme du 18 juillet 2025.

La période de référence à prendre en considération court du 1er mars 2026 au 31 mars 2028 inclus.